

KOSATKA.MEDIA

РІЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ

За підсумками 2018 року

Минулого року життя українців сколихнула низка надзвичайних подій та різноманітних політичних історій: на 30 днів було введено військовий стан в прикордонних з Росією областях; сталися нові вибухи на військових складах; пожежа на олефіновому заводі; українській церкві видали томос про автокефалію – і це далеко не повний список. Закінчився рік для України початком (31 грудня) виборчої кампанії на пост Президента України (вибори відбудуться 31 березня).

Усі вищезгадані події відбувались на фоні затяжних процесів реформування та євроінтеграції. За словами спікера Верховної Ради Андрія Парубія, законодавча робота у 2018 році видалася дуже продуктивною – депутати встигли прийняти 158 законів. Сфера енергетики не залишилась без уваги законотворців. Більшість затверджених законодавчих змін спрямовані на те, щоб приблизити досягнення Україною енергонезалежності – як того вимагає Енергетична стратегія-2035. У першу чергу увага приділяється підвищенню інвестиційної привабливості української енергетики. Найвизначнішими кроками у цьому напрямку стали перші міжнародні нафтогазові аукціони та висока законодавча активність щодо запровадження «зелених» аукціонів.

Найважливіші події у законотворчому полі для енергетики:

- Спрощення доступу до нафтогазових ділянок. 29 березня президент підписав закон № 3096-д, який спрощує бюрократичні процедури, необхідні для отримання права користування земельними ділянками для підприємств нафтогазового комплексу. Документ спрямований на «запобігання негативних економічних наслідків, зумовлених недосконалістю порядку надання земельних ділянок для будівництва об'єктів трубопровідного транспорту, нафтових та газових свердловин».
- Скасування обов'язкової експертизи родовищ кожні 5 років. Також 29 березня уряд прийняв зміни до постанови № 1108, якими було скасовано вимогу повторної державної експертизи та оцінки запасів родовищ корисних копалин кожні 5 років.
- Підвищення інвестиційної привабливості сектору ВДЕ. 4 вересня парламент ухвалив законопроект № 8015 щодо підвищення інвестиційної привабливості будівництва об'єктів відновлюваної енергетики.
- Прозорість видобувної галузі. 18 вересня був прийнятий законопроект № 6229 «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях». Закон надає суспільству доступ до даних про платежі компаній до державного та місцевих бюджетів, обсяги видобутку корисних копалин, перелік видобувних проєктів та інше.
- Аукціон з продажу дозволів на користування надрами. 17 жовтня уряд прийняв Постанову № 848 про реалізацію експериментального проєкту по запровадженню аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами.
- Відкритий доступ до геоінформації. 10 листопада урядом була оновлена постанова № 423, яка була прийнята і залишалась без змін ще з 1995 року. Зміни лібералізували доступ геологічної інформації про родовища та спростили доступ до неї.

- Законопроект про «зелені» аукціони. 5 грудня до Верховної Ради було подано законопроект № 8449-д, який має на меті запровадити розповсюджену в світі систему «зелених» аукціонів та оптимізувати «зелені» тарифи. До цього, влітку, парламентарі представили на розгляд 7 законопроектів, які регулюють перехід з «зелених» тарифів на нову систему підтримки відновлюваних джерел енергії.

Однією з найважливіших подій 2018 року, беззаперечно, стала перемога «Нафтогазу» над «Газпромом», здобута у Стокгольмському арбітражі. Це дуже важливе досягнення, і почавши процес арешту активів Газпрому в Європі, НАК «Нафтогаз» отримав шанс змінити баланс сил у співпраці з російською компанією. В цілому ж, головне завдання вже багато років незмінне – забезпечити країну газом власного видобутку, досягти енергонезалежності та все ж таки почати експортувати власний газ.

За 2018 рік 1/3 спожитого газу прийшло з населення, що є передумовою реального впровадження рішень щодо енергозбереження та монетизації субсидій – люди, в першу чергу, самі зацікавлені економити енергоресурси, утеплювати та модернізувати своє житло, щоб зменшити рахунки. Однак, монетизація субсидій поки впроваджується в експериментальному режимі – виплати «живими грошима» населення отримуватиме лише 3 місяці – з лютого по квітень. «Справжність» експерименту поки сумнівна – тому що перші місяці нового порядку субсидювання збігаються з останніми місяцями перед виборами.

Питання енергонезалежності країни не менш тісно пов'язане із вугільною галуззю. За 2016 – 2018 рр. Україна зменшила споживання вугілля антрацитової марки більш ніж втричі – з 10,5 млн тонн до 3 млн тонн. На ТЕС йде активна кампанія по заміщенню недоступного антрациту газовим вугіллям. За словами міністра енергетики України Ігоря Насалика, в енергетичному балансі ПАТ «Центренерго» на 2019 взагалі не передбачене використання антрациту. Але незважаючи на те, що газове вугілля на підконтрольних територіях видобувається, Україна все одно активно імпортує вугілля, в тому числі і газове – з РФ (більше 60% в структурі імпорту), США, ПАР, а минулого року ще й уперше з порту Роттердаму.

Відповідно до прийнятої Енергетичної стратегії, частка відновлюваної енергії в енергобалансі України має стабільно збільшуватись (уже до 2020 року вона повинна становити 11%). Виходячи із звіту Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП), у 2018 році в експлуатацію було введено у 2,8 рази більше потужностей відновлюваної енергетики ніж у 2017 – 742,5 МВт. Але поки що це зовсім незначні потужності для енергетичної системи України: частка ВДЕ у виробництві електроенергії у 2018 році склала 2%.

Далі у дайджесті зібрана детальна інформація про роботу енергетичної галузі України у 2018 році – основні події, вичерпні та найважливіші статистичні дані та головні тренди у секторі.

ГАЗ

I ТОП ПОДІЙ 2018 РОКУ У ГАЗОВІЙ СФЕРІ.

Перемога в Стокгольмському арбітражі. НАК «Нафтогаз» подав до суду на «Газпром» через порушення контракту з транзиту газу. Загальна сума вимог з недопоставок - \$4.63 млрд, які суд 28 лютого 2018 задовольнив цілком. При цьому позов «Нафтогазу» був зустрічним, до цього «Газпром» вимагав від української компанії виплату боргу в розмірі \$2.07 млрд. Цей позов теж був задоволений. І борг з НАКУ був списаний за рахунок виграних у Газпрому грошей - тобто тепер залишилося отримати від російської корпорації ще \$2.56 млрд. Юристи «Нафтогазу» працюють над арештом активів «Газпрому», які можна буде перевести в готівку. Чи не найбільш резонансною подією в медіа стала виплата керівництву «Нафтогазу» \$46.3 млн премій - 1% від виграних у суді коштів, як повідомила голова наглядової ради НАК Клер Споттісвуд.

Підвищення ціни на газ для населення. За результатами переговорів з Міжнародним валютним фондом про транш, вартість газу для населення зросла на 23%. Як відомо, зростання тарифів для населення до рівня «імпортного паритету» є одним з ключових вимог МВФ. Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман, коментуючи зростання ціни, говорив, що в ході переговорів українській стороні вдалося знизити рівень підвищення з необхідних 60% до 23%:

«У нас були лише два варіанти: або мінімальне підвищення, про яке ми домовилися, або дефолт, галопуюча інфляція, знецінення всіх заощаджень. Ми вибрали варіант, який можна компенсувати субсидіями. Щоб незахищені люди не відчували підвищення», - зазначив прем'єр-міністр.

Передбачалося, що зростання цін на газ викличе зростання тарифів на теплову енергію для населення на 16%, але з 1 січня 2019 року НКРЕКП вирішила підняти тарифи на тепло в середньому на 20%.

Перші електронні нафтогазові аукціони. Держгеонадр в 2018 році вперше запустила електронні аукціони з видачі дозволів на розробку нафтогазових родовищ. Всього на аукціон виставили 10 лотів різної площі, передбачуваних обсягів видобутку і, як наслідок, вартості. Їх загальна вартість - 615 млрд грн. Сам аукціон проведуть 6 березня 2019. В цілому, в Держгеонадр планують виставити на аукціони 30 родовищ в 2019 році.

Відкриття доступу до геоінформації та спрощення розвідувальних процедур. Це ще один крок до залучення іноземних інвесторів.

Держгеонадр відкрила доступ до інформації про надра, а також спростила доступ до державних баз даних і єдиного каталогу. Також була запущена електронна карта, на якій позначено всі поклади і родовища корисних копалин.

2018 можна назвати роком дерегулювання галузі нафтогазового видобутку. На законодавчому рівні було скасовано понад 15 процедур, які раніше були потрібні для отримання доступу до майданчиків. Зокрема, для проведення розвідувальних робіт з видобутку вуглеводнів.

Анбандлінг «Нафтогазу» - виділено газовий дивізіон і оператор газосховищ. У 2018 році в рамках анбандлінгу «Нафтогазу» (поділу вертикально-інтегрованої структури компанії на окремі види діяльності) в окрему філію було виділено газовий бізнес. Він об'єднає діяльність компанії з видобутку, оптової торгівлі і роздрібних продажів газу. Керівником був призначений Андрій Фаворов.

Також з «Укртрансгазу» був виділений «Оператор газо-

сховищ України» - в рамках поділу процесів з транспортування і зберігання газу. Керівником філії призначений Богдан Максимчук.

Рекордний видобуток газу. У 2018 році в «Укргазвидобуванні» заявили про рекордний обсяг добового видобутку газу. 7 жовтня рівень добового видобутку досяг 43.11 млн куб. м, це був найвищий показник в компанії за останні 9 років.

Пізніше - в середині листопада - стало відомо про рекордний середньодобовий видобуток газу по всій Україні (75% якої покриває «Укргазвидобування»), який склав 59 млн куб. м / добу. Цей показник є найвищим за останні 4 роки, з моменту втрати контролю над видобувними активами в Криму.

Новий тариф за вхід у ГТС. У грудні 2018 регулятор встановив новий тариф для вітчизняних газовидобувних підприємств за входу газотранспортну систему. Тариф значно знизився: з 296.8 грн до 91.87 грн за 1000 куб. м, а для імпортерів - з \$12.47 до \$6.28. Вважається, що це підвищить конкурентні позиції України в Європі і стане стимулом для нарощування власного видобутку.

ГАЗ

РОЗПОДІЛ ДОЗВОЛІВ ЗА ВИДОМ ВИКОРИСТАННЯ НАФТОГАЗОВИХ РОДОВИЩ

Період: 2018 рік

Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	55
Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ вуглеводнів з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ)	139
Виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції	3
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	253
Створення геологічних територій та об'єктів, які мають важливе наукове, культурне, рекреаційно-оздоровче значення	6
Всього	456

Джерело: Геоінформ України

Відповідно до даних ДНВП "Геоінформ України", серед діючих у 2018 році спеціальних дозволів у нафтогазовій галузі 253 (або 56%) були видані з метою видобування корисних копалин. 194 (43%) діяло з метою геологічного вивчення надр з промисловою розробкою та подальшим видобуванням: 55 - на геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення та 139 - на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ вуглеводнів з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ).

РОЗПОДІЛ ДОЗВОЛІВ НА ВИДОБУВАННЯ ГАЗУ І НАФТИ ЗА ОБЛАСТЯМИ УКРАЇНИ

Період: 2018 рік

- 70 - 100
- 30 - 69
- 10 - 29
- 0 - 9

Джерело: Геоінформ України

Найбільше спеціальних дозволів на користування нафтогазовими надрами було видано для ділянок в Полтавській (22%), Харківській (18%) та Львівській (16%) областях.

Основною проблемою галузі (до останнього часу) було те, що дозволи видавались без обов'язкової тендерної процедури. Так, за 2018 рік лише 2 ділянки отримало дозволи шляхом проведення аукціонів, а у 2017 році взагалі не було жодного подібного випадку. За даними Асоціації газовидобувних компаній, всього за останні два роки поза аукціонами було видано 29 дозволів.

Разом із тим у 2018 році було прийнято низку законодавчих актів, завдяки яким з 2019 року для отримання дозволів на користування надрами аукціони стануть обов'язковими.

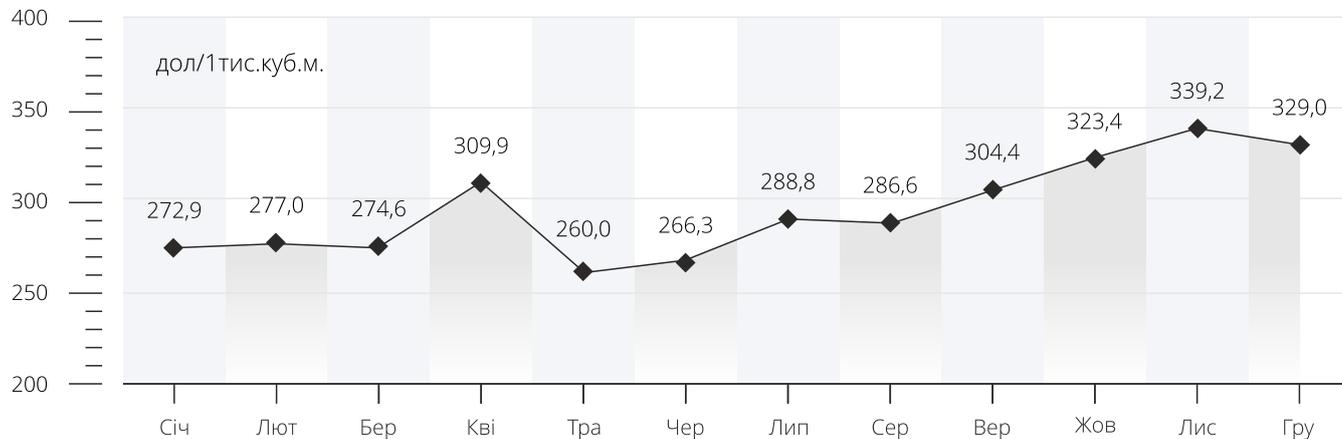
6 грудня Держгеонадр оголосила перший раунд нафтогазового аукціону на електронній платформі ProZorro.Продажі. На тендер виставлено 10 лотів – ділянки загальною площею 1,81 тис. км² та стартовою вартістю більше 618 млн грн. Визначення переможців відбудеться шляхом онлайн-торгів через 90 днів після їх оголошення – у березні 2019.

СЕРЕДНЯ МИТНА ВАРТІСТЬ ІМПОРТНОГО ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Період: 2018 рік

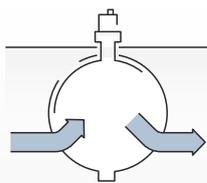
Джерело: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

У 2018 році вартість імпортного газу в Україні варіювалась від \$260 до \$339 за тис. куб. м. У середньому купівля закордонного природного газу відбувалась за ціною \$294 за тис. куб. м. Найбільшу ціну у 2018 році можна було спостерігати у листопаді, коли позначка досягла рекордних \$339 за тис. куб. м з часів січня 2015 року, коли вартість імпортного газу сягнула \$358 за тис. куб. м. найдешевший газ був у теплий період року, ціна досягла мінімуму у травні, коли склала \$260 за тис. куб. м. Дані середньої митної вартості розраховуються на основі періодичних митних декларацій Державною фіскальною службою.

ЗАПАСИ ГАЗУ В ПСГ

Період: 2018 рік

Величина: млрд куб. м

Закачано
всього

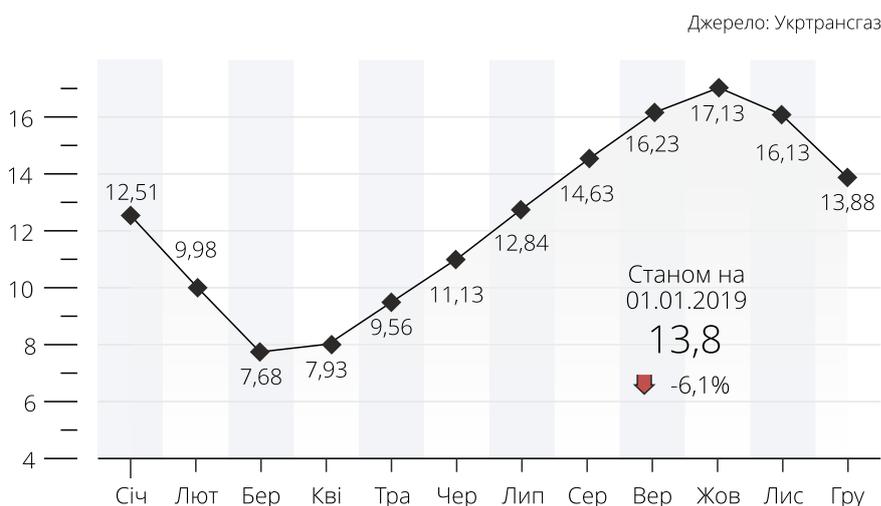
9,8

↑ +6,5%

Відібрано
всього

10,6

↑ +65,6%

Джерело: Укртрансгаз

В 2018 році підземні сховища газу активно експлуатувались. На початку року «Укртрансгаз» був вимушений підіймати газ із ПСГ у великих обсягах у зв'язку з доволі холодною зимою, а також через провокаційні дії з боку Російської Федерації, коли тиск у газопроводах був навмисно занижений. Загалом у минулому році відібрано з газосховищ було 10,6 млрд куб. м (що на 65,6% більше, ніж у 2017 році), в той час як закачка у ПСГ склала 9,8 млрд куб. м (на 6,5% більше, ніж у 2017). Варто відзначити, що закачка газу в ПСГ була на дуже високому рівні, і як наслідок, на початок опалювального сезону в ПСГ України зберігався рекордний обсяг газу (17,1 млрд куб. м).

ТОП-10 НАЙБІЛЬШИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ УКРАЇНИ

Період: 2018 рік

Величина: млрд грн

За підсумками 2018 року Державна фіскальна служба оприлюднила дані щодо сплати податків до зведеного бюджету найбільшими українськими компаніями. Топ-10 найбільших підприємств платників податків очолила газовидобувна компанія «Укргазвидобування» (31.3 млрд грн), далі йде материнська для УГВ «Нафтогаз України» (28.1 млрд грн) і закриває трійцю лідерів тютюнова компанія «Прилуки» (16.1 млрд грн). Всього в десятку найбільших платників за 12 місяців 2018 року увійшло 6 компаній причетних до сфери енергетики, які разом наповнили бюджет на суму 107.1 млрд куб. м.

Джерело: Державна фіскальна служба

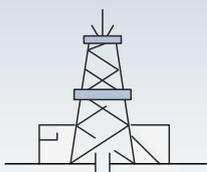

ДИНАМІКА ВИДОБУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

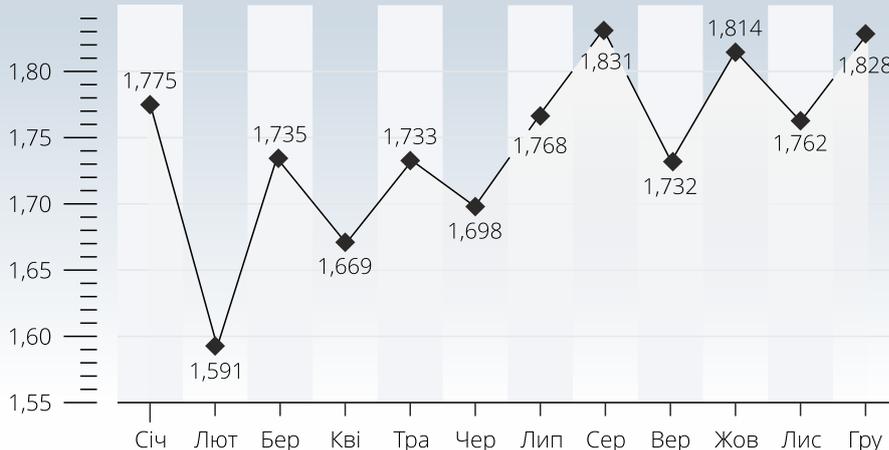
Величина: млрд куб. м

ПОМІСЯЧНИЙ ВИДОБУТОК ГАЗУ

Видобуток всього
20,9
↑ + 0,3%

Джерело: Укртрансгаз

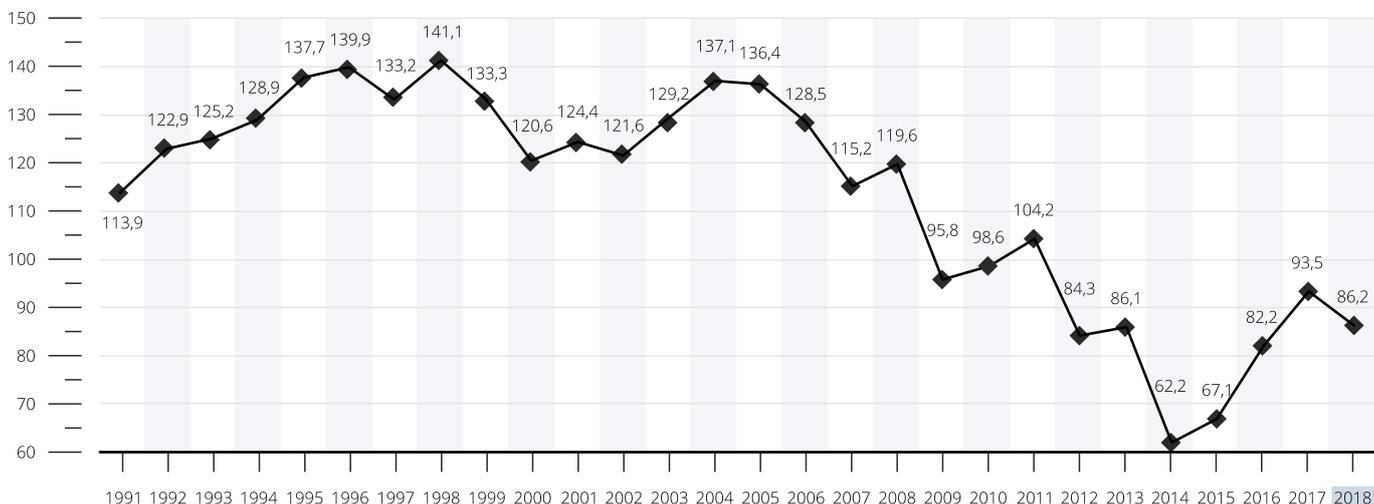
Загальний видобуток природного газу у 2018 році склав 20.9 млрд куб. м, що на 0.5% більше показника 2017 року. Найбільшою газовидобуваючою компанією залишається «Укргазвидобування», яка у 2018 році добула 15.4 млрд куб. м, за нею йде «Укрнафта» - 1 млрд куб. м, та інші компанії, які сумарно видобули 4.3 млрд куб. м. Державна «Укргазвидобування» пришвидшила темп порівняно з 2017 роком на 1.2%, в той час як «Укрнафта» добула на 2.1% менше. Показник середньо-добового видобутку природного газу в Україні у 2018 році досяг рекордного, принаймні за останні 4 роки, рівня - 59 млн куб. м/день, з того часу як Україна втратила контроль над видобувними активами у Криму. Однак стратегією щодо досягнення енергонебезпечності Україною у сфері природного газу передбачено, що у 2020 році загальний видобуток має скласти 29.9 млрд куб. м (на 9 млрд більше показника 2018 року). Однією з перепон для нарощування видобутку була відмова «Укргазвидобування» обласними державними адміністраціями у наданні нових дозволів на розробку та подальшу експлуатацію газоносних ділянок. У 2018 році був покладений початок нафтогазових аукціонів, де компанії, в тому числі УГВ, мають змогу позмагатись за право на експлуатацію родовищ, однак після перемоги на аукціоні компаніям буде потрібен час на створення усіх необхідних умов для початку експлуатації родовища, що ускладнює досягнення цілей "стратегії 2020". Не зважаючи на відставання від планів, річна динаміка все одно залишається позитивною, оскільки річний видобуток у 2018 є найбільшим з 2015 року.

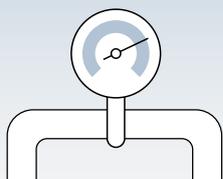

ДИНАМІКА ТРАНЗИТУ ГАЗУ ЧЕРЕЗ ГТС УКРАЇНИ

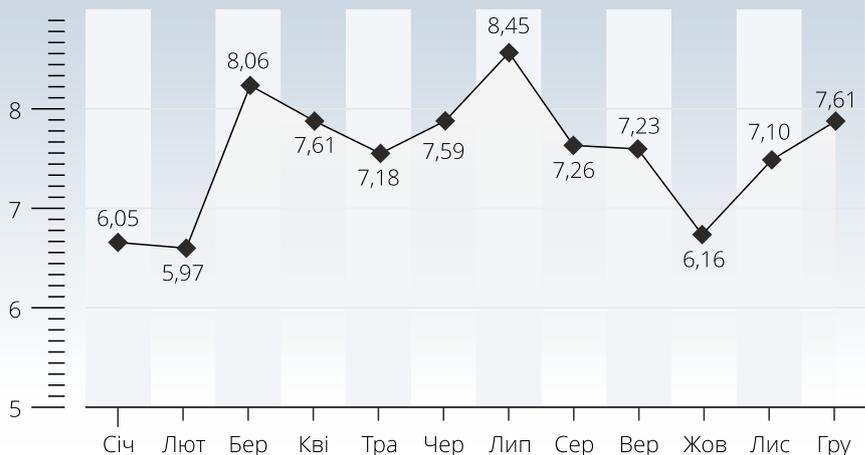
Величина: млрд куб. м

ПОМІСЯЧНИЙ ТРАНЗИТ ГАЗУ

Транзит всього:
86,27
↓ -7,2%

Джерело: Укртрансгаз

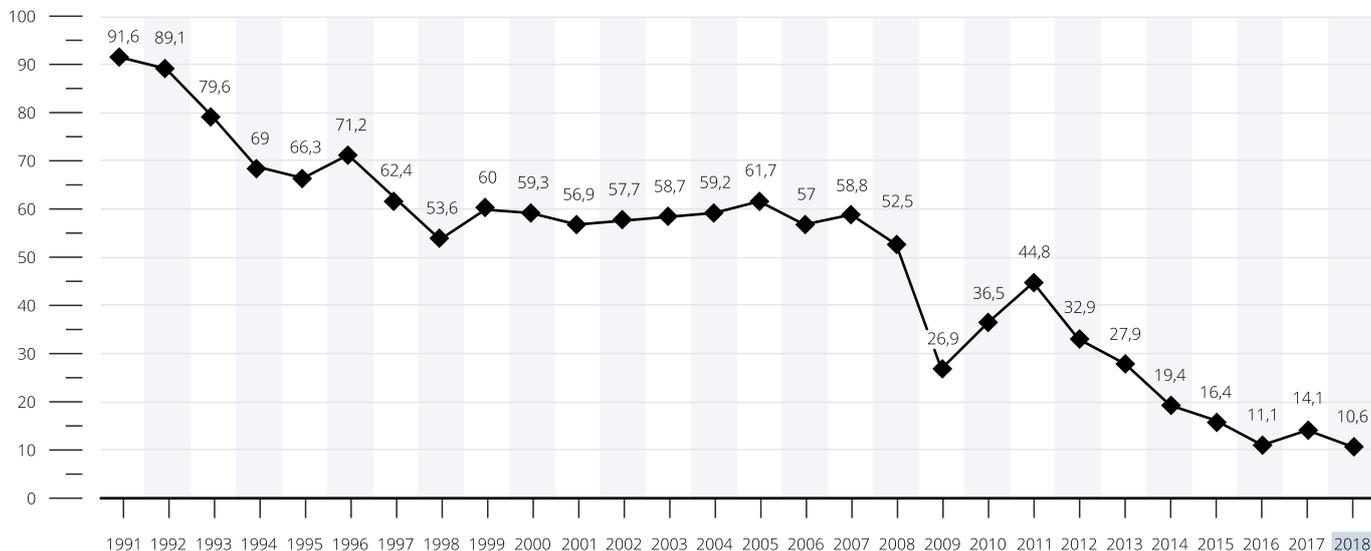
Обсяги транзиту знизилися на більш ніж 6,5 млрд куб. м (з 93,5 млрд куб. м до 86,2 млрд куб. м). Однією з причин заниженого обсягу транспортування газу з РФ стала некоректна поведінка після програшу у арбітражі у кінці лютого, коли транзит був на найнижчому рівні 2018 року і Україна була вимушена підіймати власний газ із ПСГ для підтримання необхідного рівня тиску в газопроводах. Також в 2018 році почалося активна фаза будівництва «Північного потоку - 2», який, на момент кінця 2018 року був побудований більш ніж на 380 кілометрів і за планами «Газпрому» має бути добудований до кінця 2019 року. За прогнозами експертів, після завершення будівництва, Україна і після 2020 року буде транзитувати газ із Росії у країни Європи у обсягах до 20-25 млрд куб. м. У той же час контракт між «Нафтогазом» і «Газпромом» закінчується у 2019 році, тому новий договір між компаніями повинен з'явитись уже в 2019 році. Річна динаміка з часів 2014 року є позитивною - щорічно обсяг транзиту збільшувався і у 2017 році досяг пікового рівня з часів 2011 року, в тому числі, завдяки технічним роботам на деяких газопроводах Росії. Однак щорічний приріст після 2017 року зупинився, і у 2018 році пішов на спад.

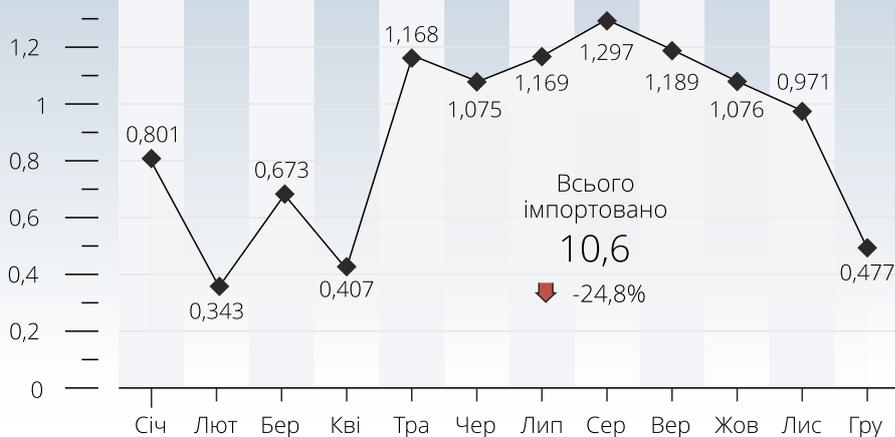
ДИНАМІКА ІМПОРТУ ГАЗУ В УКРАЇНУ

Величина: млрд куб. м

ПОМІСЯЧНИЙ ІМПОРТ ГАЗУ

Напрямок імпорту газу в Україну

Джерело: Укртрансгаз

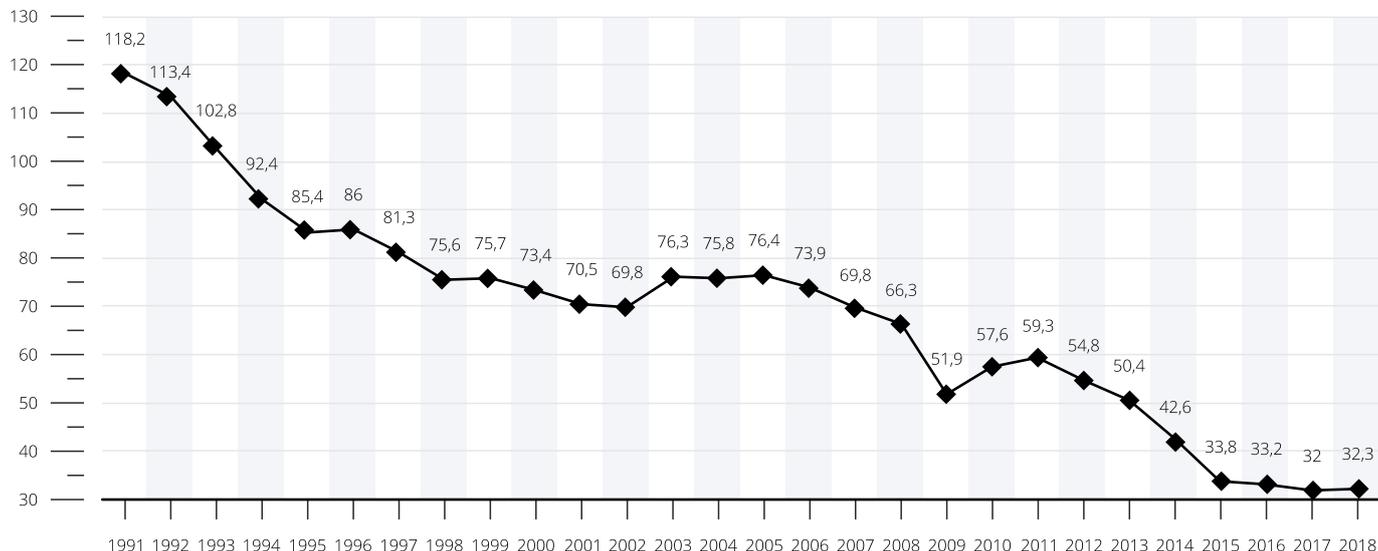
Імпорт газу у 2018 році склав 10.6 млрд куб. м. Таким чином, у порівнянні з 2017 роком Україна знизила обсяг імпортного газу у власній енергосистемі на 24.8%. У цій ситуації Україна, завдяки коштам виручених з транзиту газу, повністю покрила витрати на купівлю іноземного газу, та вийшла в «плюс» на \$500 млн. Зазначимо, що Україна вже протягом більш ніж 3-х років не імпортує газ з Російської Федерації, тому контрагентами України в питаннях імпорту газу стали Словаччина - 6.4 млрд куб. м (61% від усього обсягу), Угорщина - 3.4 млрд куб. м (32%) і Польща - 0.6 млрд куб. м (7%). Відносно 2017 року купівля імпортного газу у Словаччини та Польщі зменшилась на 34.8% та 47.1%, відповідно, коли імпорт з Угорщини збільшився на 21.4%.

ДИНАМІКА СПОЖИВАННЯ ГАЗУ В УКРАЇНІ

Величина: млрд куб. м

СПОЖИВАННЯ ГАЗУ В УКРАЇНІ

Період: 2018 рік
Величина: млрд куб. м

У 2018 році обсяг споживання природного газу в Україні склав 32.3 млрд куб. м, що на 1.3% більше, ніж у 2017 році. За даними НАК «Нафтогаз», населення за рік спожило 10.6 млрд куб. м газу (-5.4% до 2017 року), промисловість - 9.3 млрд куб. м (+2.2%), ТКЕ - 5.9 млрд куб. м (+5.4%, у тому числі для населення 4.8 млрд куб. м), бюджетні організації спожили аналогічний 2017 року обсяг - 0.5 млрд куб. м, обсяг виробничо-технологічних втрат склав 4.7 млрд куб. м, і 1.3 млрд куб. м газу було відібрано несанкціоновано або неоформлено.

Споживання газу в Україні знижувалось з 2011 року, коли рік закінчився показником споживання на рівні 59.3 млрд куб. м. З 2011 року щорічно споживання суттєво зменшувалось до 2017 року, коли споживання газу за рік склало 32 млрд куб. м.

I ТОП ПОДІЙ У ВУГІЛЬНІЙ ГАЛУЗІ ЗА 2018 РІК

Вугільна галузь України минулого року вимагала субсидій, дотацій та коштів на реконструкцію, що свідчить про необхідність її якісних змін. За рік було імпортовано вугілля на \$3 млрд, за рахунок вугілля було вироблено близько 30 – 35% електроенергії, а заборгованість по заробітній платні шахтарям держшахт перевищила 350 млн грн.

Світові ціни на вугілля влітку 2018 зросли до максимуму з 2012 року – до \$112 за тону. Це сталося через підвищені температури в Китаї, які підвищили попит на ресурс. Ситуація на світовому ринку позитивно позначилася на зростанні виручки ДТЕК, яка видобуває 87,5% з усього обсягу вугілля в Україні, повідомляв голова енергохолдингу Максим Тимченко:

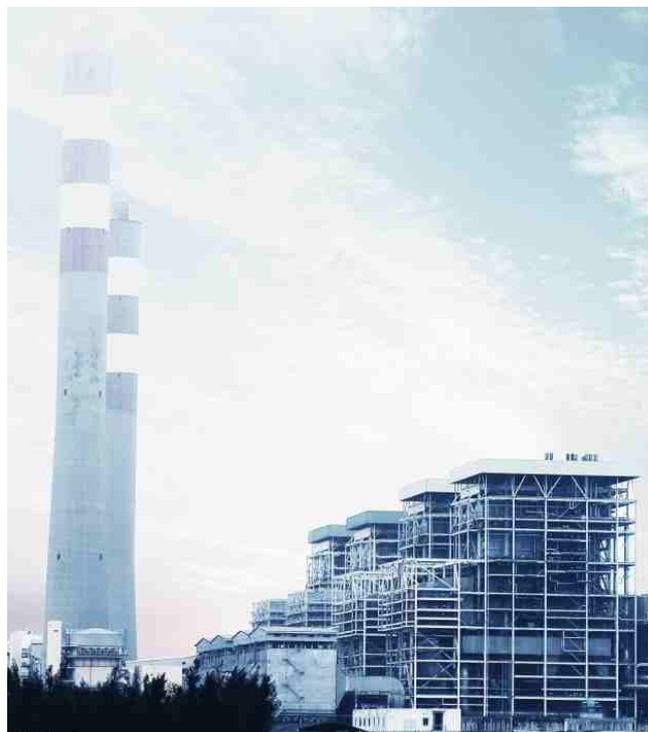
«Ми наростили обсяг видобутку вугілля цього року більш ніж на 1,5 млн тонн. Світові ціни на вугілля зросли з 2016 року з рівня \$40 до \$100 (за тону). Світове зростання цін на енергоносії, природно, впливає на фінансові результати компанії».

У державних вугільних підприємств справи йшли складніше. З 33 державних шахт, що працюють на підконтрольній Україні території, лише 4 вважались прибутковими. Так, за даними Міненерговугілля, в 2018 році держшахти видобули 4 млн тонн вугілля, що обійшлося в 9,404 млрд грн. Із загального обсягу вугілля було отримано 3 млн тонн вугільної продукції, за збут якої держпідприємства виручили 6,038 млрд грн. Різниця між собівартістю і виручкою склала 3,367 млрд грн. Вуглевидобувним держпідприємствам у 2018 році було виділено 2 млрд грн дотацій з держбюджету на покриття різниці між собівартістю вугільної продукції та кінцевою ціною її реалізації.

Перехід енергоблоків на газове вугілля. У 2018 році тривала кампанія з переведення теплових електростанцій на спалювання газового вугілля (більшу частину якого видобуває ДТЕК, якому належить 70% теплової генерації). За рік на газове вугілля було переведено два енергоблоки: на початку року – №4 Трипільської ТЕС («Центренерго») і №9 Придніпровської ТЕС (ДТЕК) – у листопаді. Енергоблок №10 Придніпровської ТЕС також планували перевести на вугілля марки «Г» до кінця року, але завершення цього процесу перенесли на початок 2019 року.

Також улітку 2018 «Центренерго» провела тендер на перехід енергоблоків №1 і №6 з антрациту на вугілля газової групи. Блоки мають перейти на нову марку палива до кінця 2019 року. Більш того, за даними Міненерго в енергобалансі компанії з 2019 року взагалі не буде антрациту.

Поставка вугілля з Роттердаму. Вперше за 2,5 роки, протягом яких діє формула ціноутворення електроенергії, виробленої тепловими електростанціями, «Роттердам+», в Україну прийшло вугілля з порту Роттердам. Це сталося в листопаді – в порт «Южний» прибуло судно з 80 тис. тонн антрациту для Криворізької ТЕС, що належить ДТЕК.

Модернізація Слов'янської ТЕС за китайські інвестиції. На Слов'янській ТЕС, ще одній електростанції, що продовжує працювати на антрациті, проведуть реконструкцію енергоблоку №6. ПАТ «Донбасенерго», в склад якого входить ТЕС, підписало угоду з китайською компанією DEIC про реконструкцію енергоблоку вартістю \$684,3 млн. В рамках реконструкції енергоблок №6 буде розділений на два енергоблоки №6А та №6Б потужністю 330 МВт кожен. Також буде підвищено його ККД. ТЕС імпортує вугілля з РФ та США, а в 2019 році планує зробити пробну поставку антрациту з Іспанії.

ВУГІЛЛЯ

РОЗПОДІЛ ДОЗВОЛІВ ЗА ВИДОМ ВИКОРИСТАННЯ ВУГІЛЬНИХ РОДОВИЩ

Період: 2018 рік

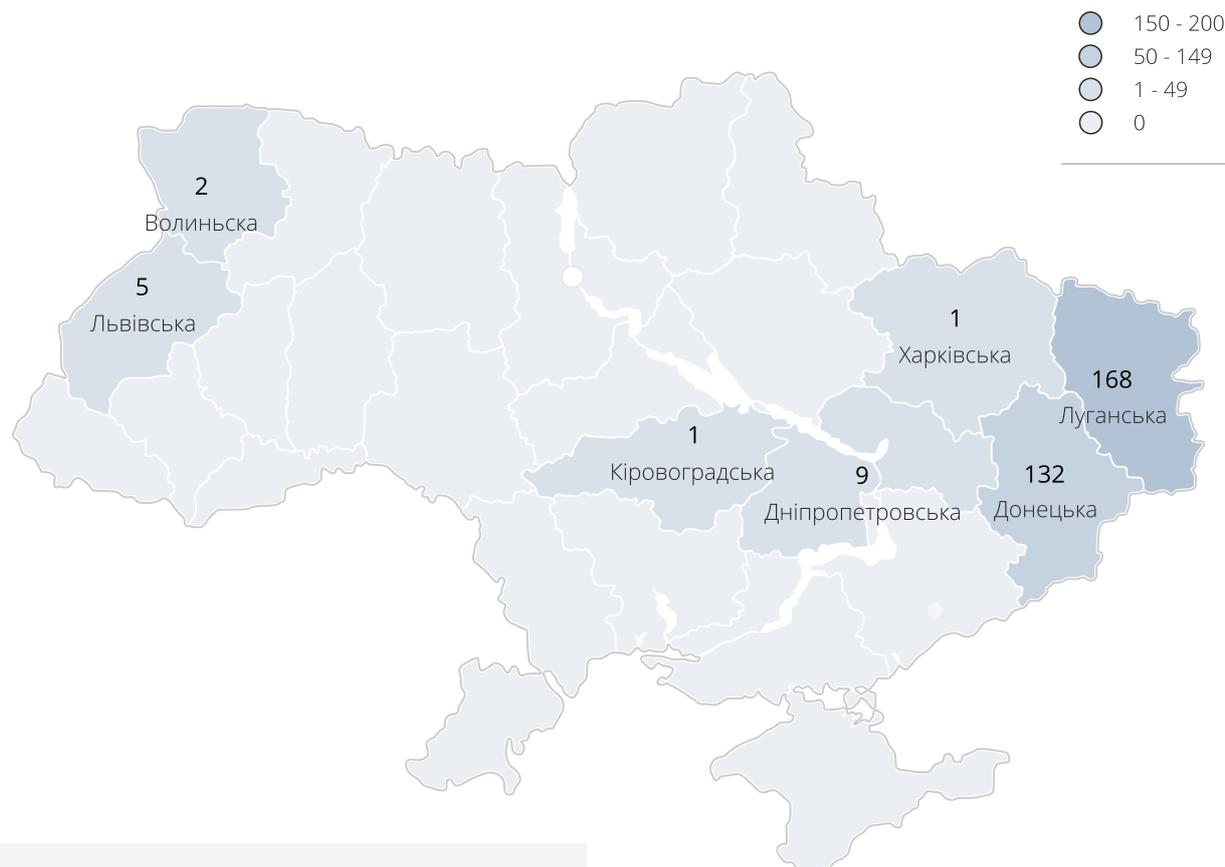
Геологічне вивчення надр	1
Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного рівня	10
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	318
Всього	329

Джерело: Геоінформ України

Серед діючих спецдозволів у 2018 році, у галузі видобування вугілля 96,7% (318) спеціальних дозволів видані на видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ), 3% (10) - на геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного рівня та 0,3% (1) - на геологічне вивчення надр. Таку інформацію надає ДНВП «Геоінформ України».

РОЗПОДІЛ ДОЗВОЛІВ НА ВИДОБУВАННЯ ВУГІЛЛЯ ЗА ОБЛАСТЯМИ УКРАЇНИ

Період: 2018 рік

Джерело:
Геоінформ України

Найбільша кількість діючих спецдозволів зосереджена в Луганській області - 168 або 51%. На другому місці Донецька область - 132 (40,1%), на третьому, з великим відставанням, Дніпропетровська область - 9 дозволів (2,7%).

ВУГІЛЛЯ

ВИДОБУТОК ВУГІЛЛЯ В УКРАЇНІ

Період: 2018 рік
Величина: тонн

	План	Факт
Україна	32 596 550	33 286 409
Міністерство енергетики	4 613 000	4 139 699
Приватні компанії	27 983 550	29 146 710
Донецька обл.	10 495 700	11 109 959
ДП ш/у Південнодонбаське ¹	380 000	465 077
ДП «Шахта ім. М.С.Сургая»	257 000	263 975
ДП Мирноградвугілля	671 000	553 885
ДП «ВК Краснолиманська»	0	44 930
ДП Селидіввугілля	673 000	395 963
ДП Торезьквугілля	277 000	251 196
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	3 930 500	2 997 393
ПАТ «Шахтоуправління Покровське»	3 421 000	3 975 718
ТДВ ш. «Білозерська»	886 200	1 122 378
ТОВ Краснолиманська *	0	1 039 444
Луганська обл.	766 000	492 349
ДП Первомайськвугілля	312 000	202 315
ПАТ «Лисичанськвугілля»	454 000	290 034
Дніпропетровська обл.	19 745 850	20 011 777
ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	19 745 850	20 011 777
Львівська обл.	1 359 000	1 573 522
ДП Львіввугілля	1 224 000	1 413 622
ПАТ ш. «Надія»	135 000	159 900
Волинська обл.	230 000	98 802
ДП Волиньвугілля	230 000	98 802

За 12 місяців 2018 року в Україні сумарно було видобуто 33.28 млн тонн вугілля, при запланованих 32.59 (перевиконання плану на 2.1%). Однак в загальній структурі державні підприємства, підконтрольні Міністерству енергетики та вугільної промисловості, видобули лише 4.13 млн тонн вугілля (12.5% від усього обсягу), при плановому показнику в 4.61 млн тонн, не виконуючи таким чином план на 10.3%.

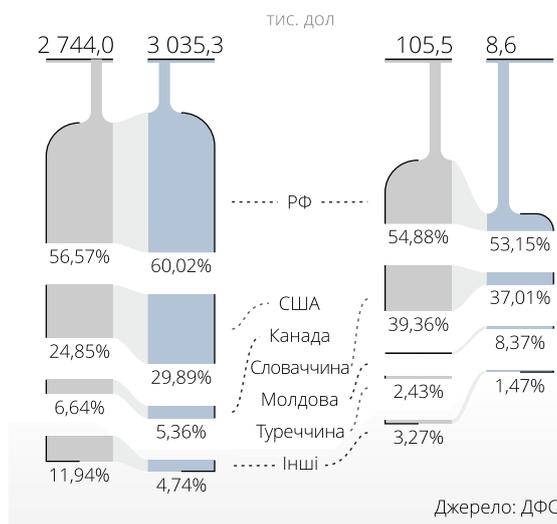
Приватні підприємства, які підконтрольні компанії Ріната Ахметова ДТЕК, в свою чергу добули 29.14 млн тонн вугілля (87.5% від усього обсягу). Вийшло так, що ДТЕК збільшила обсяг видобутку перекривши своїм перевиробництвом відставання від плану державних шахт, і на додаток до цього перевиконала свої плани по видобутку.

Низький обсяг видобування вугілля у 2018 році є наслідком відокремлення частини територій України, через що видобування вугілля знаходиться на рівні післявоєнного періоду минулого століття.

■ Державні шахти ■ Приватні шахти

Джерело: Міністерство енергетики і вугільної промисловості

ІМПОРТ ТА ЕКСПОРТ ВУГІЛЛЯ

За 2018 рік Україна придбала 21.3 млн тонн вугілля, вартість якого склала \$3.03 млрд. Ключовими країнами-контрагентами в цих торгових відносинах стали: Росія (60% від загального імпортованого обсягу), США (30%), Канада (5.3%) та інші країни (4.7%). Порівнюючи з минулим (2017) роком, сума угод і набутий обсяг вугілля підвищилися на 10% і 8%, відповідно. Експорт вугілля з України склав 63,7 тонн (на 90% менше, ніж у 2017 році), і як результат, сума виручених коштів склала \$8.6 млн (на 92% менше, ніж у 2017 році). Також у 2018 році вперше з початку дії формули «Роттердам +» приплило вугілля з однойменного міста в обсязі 80 тис. тонн. Привезений антрацит призначався для Криворізької ТЕС, яка також належить ДТЕКУ і працює в тому числі на вугіллі цієї марки.

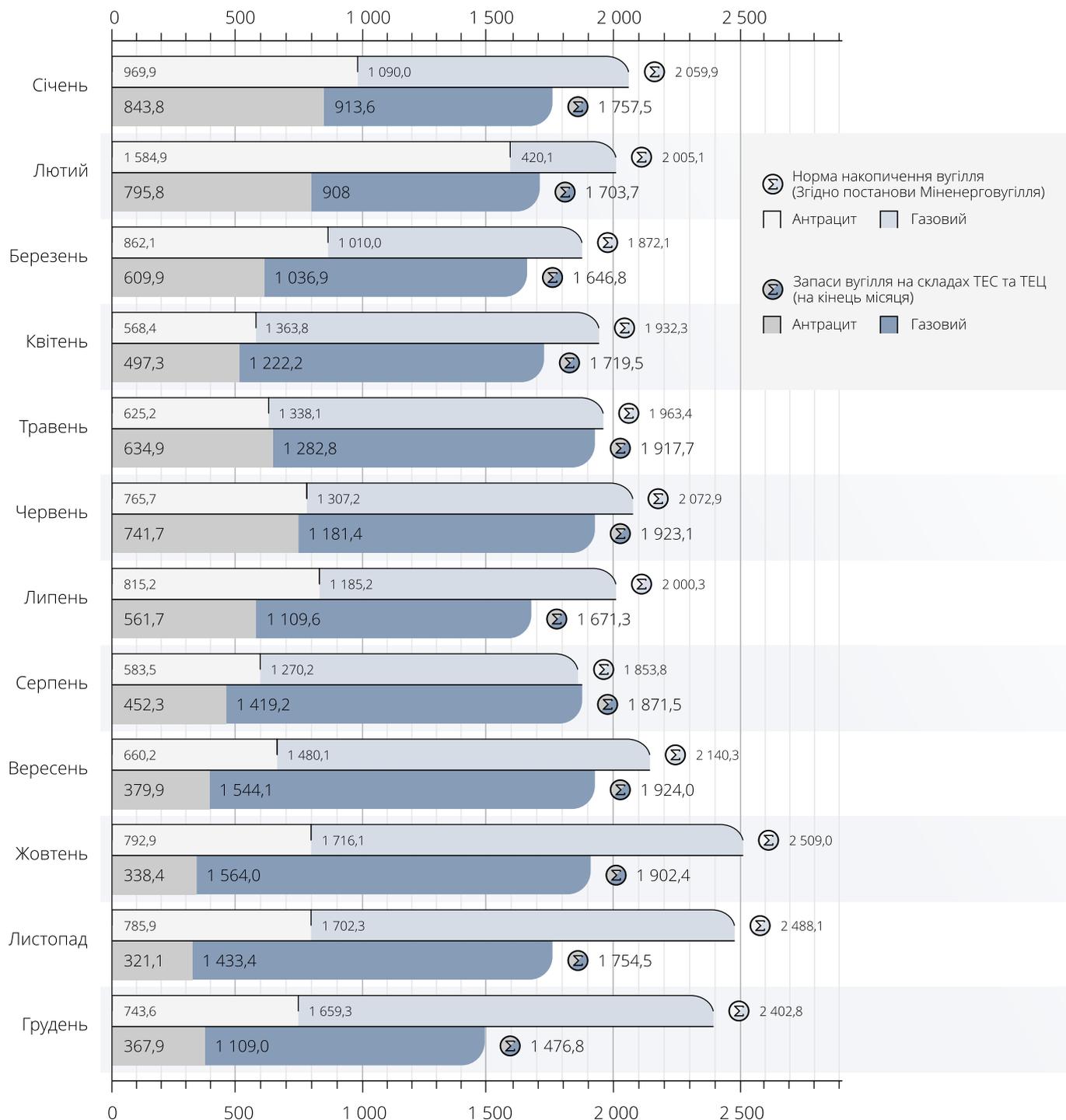
ВУГІЛЛЯ

НАКОПИЧЕННЯ ВУГІЛЛЯ НА СКЛАДАХ ТЕС ТА ТЕЦ

Період: 2018 рік.

Величина: тис. тонн

Джерело: Міністерство енергетики та вугільної промисловості

В результаті аналізу динаміки стану накопичення вугілля на українських ТЕС і ТЕЦ можна зробити висновок, що норми накопичення, встановлені Міністерством енергетики та вугільної промисловості, за період 2018 року було виконано виключно в серпні. Решту ж місяців на складах практично весь час був високий розрив між плановими і фактичними запасами. Важливим моментом є те, що напередодні початку опалювального сезону був один з найбільших розривів між плановим та фактичним показником стану накопичення вугілля на складах.

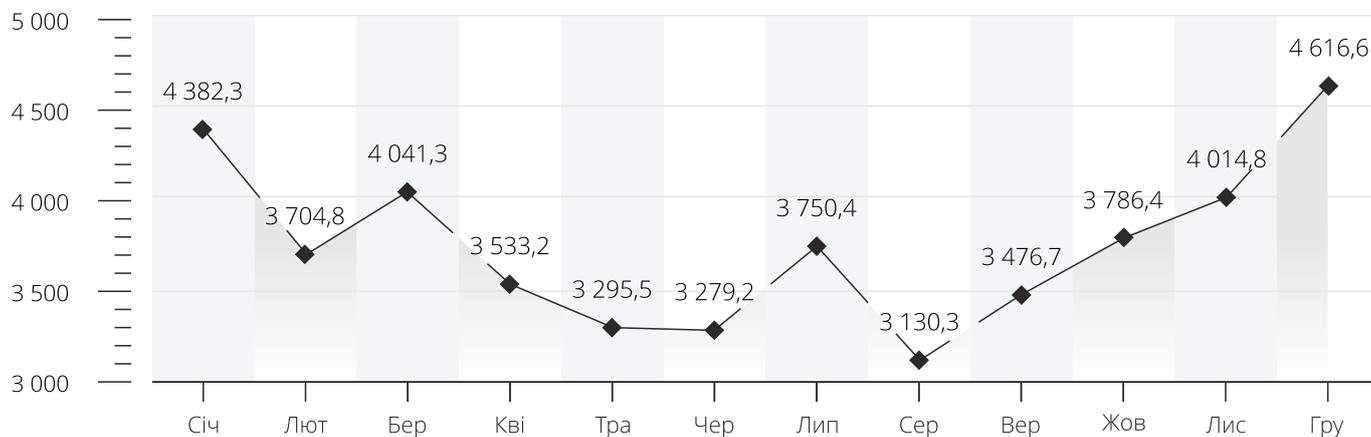

ВУГІЛЛЯ

ДИНАМІКА СПОЖИВАННЯ ВУГІЛЛЯ В УКРАЇНІ

Період: 2018 рік
Величина: тис. тонн

Джерело: Державна служба статистики

Споживання вугілля в 2018 році оцінюється в 45 011 тис. тонн. Періодами найбільшого споживання вугілля в Україні були січень-березень та листопад-грудень, тобто холодні періоди року. За ці проміжки часу було використано 46.2% від річного обсягу споживання. Грудень став найбільш витратним з точки зору спалювання вугілля в Україні (4616.6 тис. тонн), найменш витратним був серпень (3130.3 тис. тонн). Нагадаємо, що власне українськими видобувними підприємствами було добуто 33.2 млн тонн вугілля, ще 21.3 млн тонн було імпортовано.

ДИНАМІКА ВИДОБУВАННЯ ВУГІЛЛЯ В УКРАЇНІ

Величина: млн тонн

ВДЕ

I ТОП-ПОДІЙ 2018 РОКУ В СЕКТОРІ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

НАК «Нафто-Відновлювані джерела енергії в 2018 році показали рекордні темпи зростання. За рік було побудовано 742,5 МВт встановлених потужностей ВДЕ, переважно сонячних станцій. З 202 об'єктів, які в 2018 році отримали «зелений» тариф, 163 – СЕС. При цьому, за даними НКРЕКП, частка ВДЕ у загальному виробництві електроенергії в Україні у 2018 склала 1,9%, тоді як їх частка у загальній вартості електроенергії – 8,7%. Загальна встановлена потужність «зеленої» енергетики станом на кінець 2018 оцінюється в 2117,2 МВт. Об'єкти ВДЕ, запущені до кінця 2019, гарантовано отримуватимуть досить високий тариф, тому, очікується, що бум будівництва продовжиться.

Проект найбільшої СЕС в Україні, яку побудує ДТЕК з китайськими партнерами. У квітні ДТЕК уклав договір з китайською компанією China Machinery Engineering Company (СМЕС) про спільне будівництво сонячної електростанції, яка стане найбільшою в Україні, а також увійде в ТОП-3 в Європі. Нікопольська СЕС (Дніпропетровська область) вже будується на території колишнього кар'єру, її потужність складе 246 МВт. Площа об'єкта – 400 га, на яких встановлять 745 920 сонячних модулів. Вартість проекту оцінюється в 230 млн євро. СМЕС братиме участь в проекті не тільки як постачальник панелей, а ще й фінансово.

Перші «зелені» об'єкти в Чорнобильській зоні. У 2018 році була введена в експлуатацію довгоочікувана сонячна електростанція в Чорнобильській зоні. СЕС Solar Chernobyl потужністю 1 МВт розташована на промисловому майданчику ЧАЕС.

Крім того, в листопаді компанія «Вітропарк Поліський» отримала дозвіл на розробку проекту землеустрою вітроелектростанції на декількох ділянках в Іванківському районі

Київської області (в межах 30-кілометрової зони) загальною площею 7 га. Це буде перший вітропарк Зони відчуження.

В Мінекології раніше заявляли про те, що в реалізації «зелених» проектів на території Зони відчуження зацікавлене більше 50 компаній, серед яких іноземні інвестори. Незважаючи на це, поки процес «озеленення» рухається повільно.

Найпотужніший вітрогенератор українського виробництва. У грудні 2018 на заводі «Енергомашспецсталь» в Краматорську запустили виробництво вітрогенератора потужністю 4,5 МВт. Це буде найпотужніша вітротурбіна українського виробництва. Її побудують за технологією компанії «Фурлендер Віндтехнолоджі» - єдиного в Україні виробника вітротурбін з локалізацією на рівні 90%. Випущені вітрогенератори - 15 штук - встановлять на вітропарк біля Краматорська в 2019 році.

Кількість домогосподарств із сонячними панелями подвоїлася. За даними Держенергоефективності, протягом 2018 року домогосподарства встановили майже 4,5 тис. сонячних електростанцій. Це вдвічі більше, ніж їх було в 2017 році. Станом на кінець 2018, загальна кількість домогосподарств з сонячними електростанціями досягає 7,5 тис. Лідерами за кількістю «сонячних» домогосподарств є Дніпропетровська (882 домогосподарства), Київська (832) та Тернопільська (664) області.

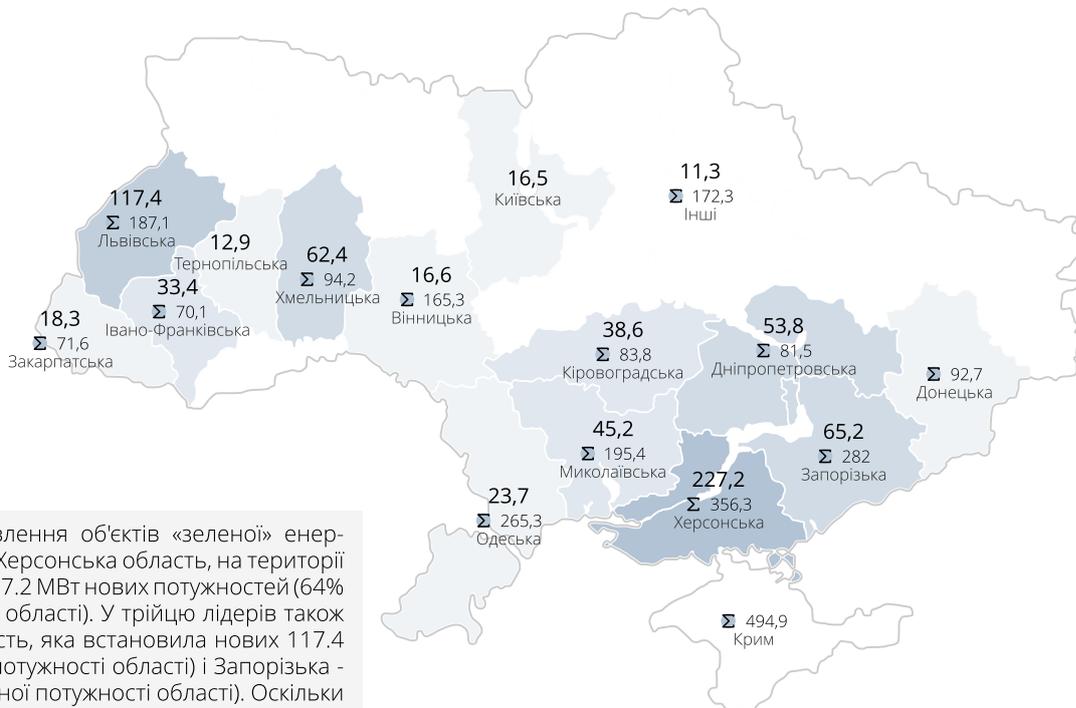
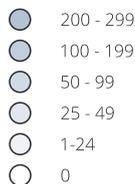
Почалося будівництво заводу з виробництва сонячних панелей. У серпні стало відомо, що у Вінниці стартувало будівництво заводу, на якому будуть виробляти сонячні панелі. Річна потужність виробничої лінії планується на рівні 400 МВт в рік. Виробництво запускає компанія Kness Group, яка є власником 27 сонячних станцій.

ПОТУЖНОСТІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Величина: МВт

Лідером зі встановлення об'єктів «зеленої» енергетики у 2018 році стала Херсонська область, на території якої було встановлено 227,2 МВт нових потужностей (64% від загальної потужності області). У трійцю лідерів також увійшли Львівська область, яка встановила нових 117,4 МВт (63% від загальної потужності області) і Запорізька - 65,2 МВт (23% від загальної потужності області). Оскільки переважача більшість потужностей створені на базі сонячних електростанцій - південні області країни (Херсонська, Запорізька, Одеська, Миколаївська) більш прогресивні у розвитку «зеленої» енергетики та генерують переважну масу електроенергії в усьому секторі.

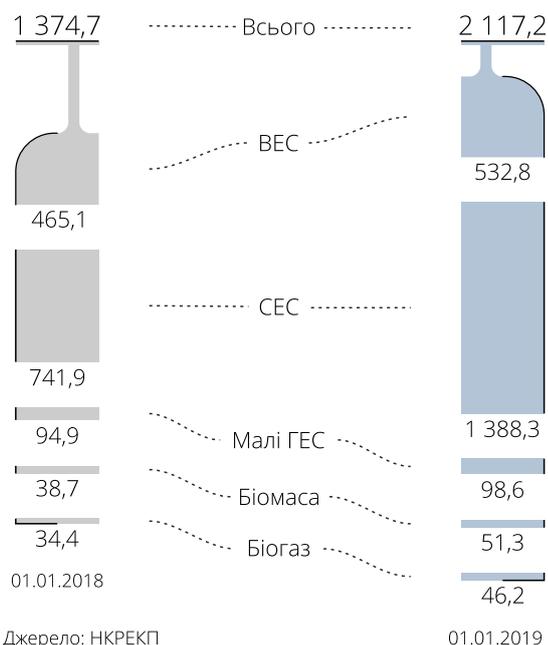
Джерело: НКРЕКП

Введенні в 2018

Σ Всього
Область

ДИНАМІКА ВВЕДЕННЯ У ЕКСПЛУАТАЦІЮ ОБ'ЄКТІВ ВДЕ

Величина: МВт

Джерело: НКРЕКП

За 2018 рік енергетична система України поповнилась об'єктами «зеленої» генерації на 742,5 МВт. Найбільш прогресивно підприємці розвивають сонячні електростанції, приріст яких у минулому році склав 87.1% від загального річного приросту альтернативної енергетики. Порівняно з 2017 роком загальна потужність СЕС збільшилась на 46.6%, підприємства, що працюють на біогазі - на 25.5%, на біомасі - на 24.6%, ВЕС збільшили потужність на 12.7%, потужність малих ГЕС також зросла - на 3.8%. У 2018 році також було покладено початок будівництву великій сонячній електростанції холдингу ДТЕК потужністю 246 МВт. Окрім вітчизняних компаній у «зелену» енергетику України інвестують закордонні партнери, такі як Ліхтенштейн (будівництво ВЕС на 50 МВт), Литва (будівництво СЕС на 35 МВт), та інші.

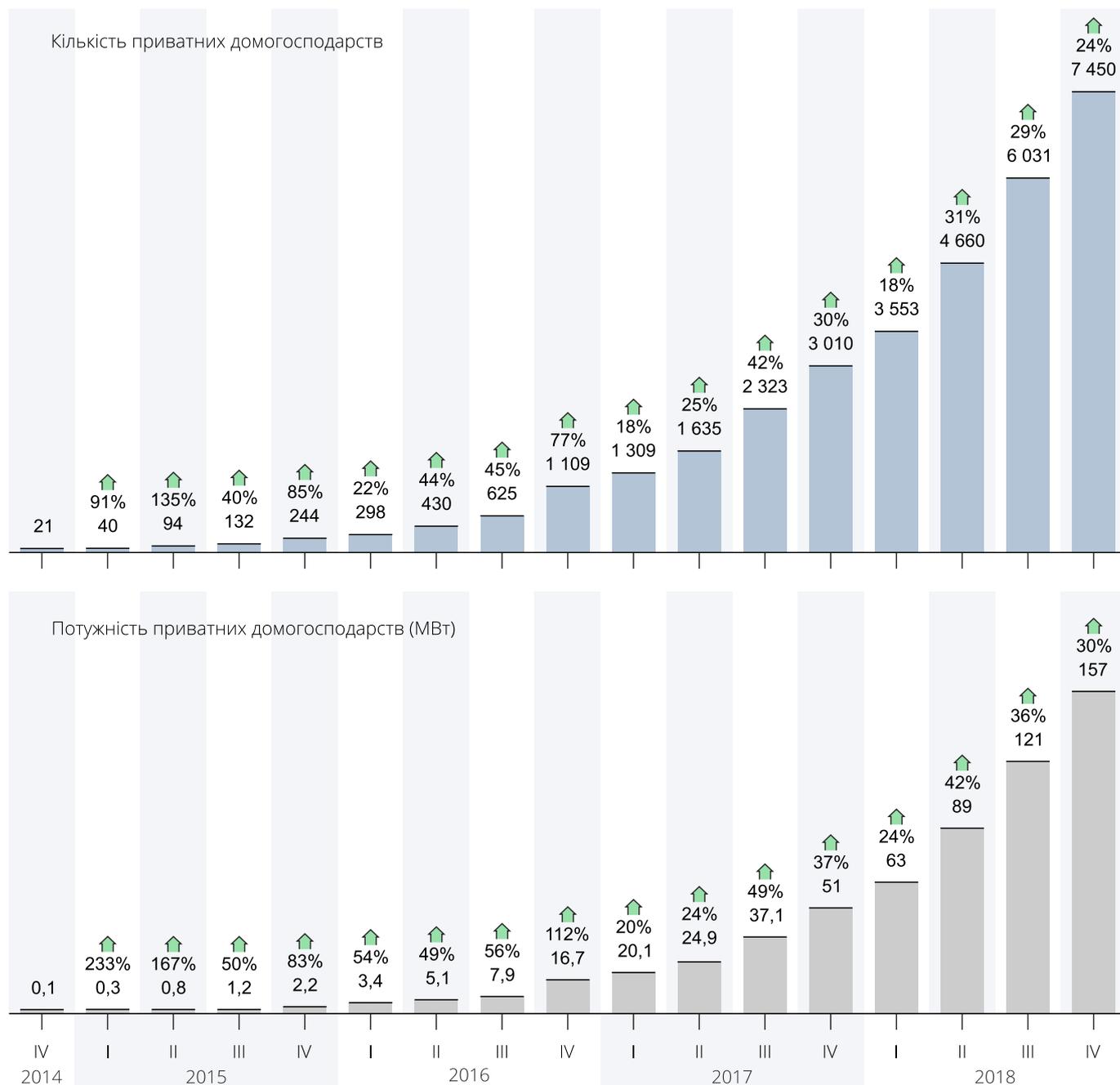

ДИНАМІКА ВСТАНОВЛЕННЯ СОНЯЧНИХ ЕЛЕКТРО-УСТАНОВОК ПРИВАТНИМИ ДОМОГОСПОДАРСТВАМИ

Період: 2014-2018 рік

Джерело: Держенергоефективності

Станом на кінець 2018 року близько 7,5 тисяч українських родин встановили сонячні електростанції (СЕС), їхня загальна потужність становить майже 160 МВт. Інвестиції у такі СЕС склали 151 млн євро.

Активніше за всіх встановлювали «домашні СЕС» у таких областях: 882 – Дніпропетровська; 838 – Київська; 664 – Тернопільська; 484 – Івано-Франківська; 469 – Кіровоградська. У 2015 році на законодавчому рівні прийняли ряд дій, які дозволили населенню встановлювати до 30 кВт СЕС та реалізовувати надлишок електроенергії за «зеленим» тарифом. Відкрився значний ринок використання сонячних панелей та з'являються можливості для встановлення заводів із виробництва такого обладнання.

НАФТА

I ТОП-ПОДІЙ 2018 РОКУ В НАФТОВІЙ ГАЛУЗІ

Світовий ринок нафти 2018 року переживав різкі злети і падіння, які зокрема відображалися на цінах. Але на ситуацію в Україні світові тренди мало впливали.

У США стався новий бум видобутку нафти (+2 млн барелів на день) – країна стала найбільшим виробником, перевершивши обсяги видобутку в Росії і Саудівській Аравії. Крім того, в США оновили дані про обсяги запасів нафти – до рекордних за всю історію. Це теж впливало на ціни. Вартість нафти у 2018 піднімалася до рекордних значень за останні кілька років - в жовтні ціни перевищували \$84 за барель (марка Brent), але потім так само рекордно знижувалися - до \$51 за барель в грудні.

Вважається, що минулого року світовий ринок нафти увійшов у період «безпрецедентної» волатильності. У грудні ОПЕК+ домовилися про скорочення виробництва на 1,2 млн барелів на добу (800 тис. – члени ОПЕК, 400 тис. – РФ та інші видобувники, котрі не входять до ОПЕК). Очікується, що зниження видобутку врегулює неспокійну ситуацію на ринку.

Локальна ситуація з нафтою в Україні нічим особливим у 2018 році не відзначилася.

Однак **світове коливання цін на нафту дозволило «Укрнафті» збільшити прибуток у 4 рази** – за три квартали 2018 року прибуток компанії сягнув 4,73 млрд грн порівняно з 1,1 млрд грн у 2017 році. Основне зростання доходів сталося в сегменті продажу сирової нафти і газового конденсату. В той час, як за 9 місяців 2017 року компанія отримала від продажу

нафти 9,16 млрд грн, за 9 місяців 2018 – 15,14 млрд грн.

Україна в 2018 році збільшила видобуток нафти. Зростання склало 5,3% (75,5 тис. тонн) порівняно з 2017 роком, в результаті чого загальний обсяг видобутої нафти склав 1 млн 511,2 тис. тонн. Підприємства НАК "Нафтогаз України" за минулий рік наростили видобуток нафти на 4,9% (на 68,9 тис. тонн) – до 1 млн 472,6 тис. тонн.

«Укрнафта» збільшила видобуток нафти на 5,7% (на 75,7 тис. тонн) – до 1,399 млн тонн. Інші компанії, що працюють у нафтогазовидобувній сфері в 2018 збільшили видобуток нафти на 20,6% (на 6,6 тис. тонн) – до 38,6 тис. тонн. При цьому, «Укргазвидобування» скоротило видобуток на 8,5% (на 6,8 тис. тонн) – до 73,6 тис. тонн.

Дослідження шельфу. Влітку 2018 єдине в Україні науково-дослідне судно «Искатель» провело 15-денну кампанію по нафті і газу на Північно-західному шельфі Чорного моря - в межах Кілійського-Зміїного уступу і Криловського прогину. Це лише один з найперших початкових етапів, що передують бурінню:

«В останні роки річний бюджет Держгеонадр на виконання геологорозвідувальних робіт в галузі становить лише 100 млн грн, тому кінцеві терміни завершення досліджень будуть залежати насамперед від рівня їх фінансування. Через це питання про пошукове буріння на зазначеній території сьогодні не стоїть», - заявляв голова Держгеонадр Олег Кирилюк.

НАФТА

СПОЖИВАННЯ НАФТОПРОДУКТІВ
НАСЕЛЕННЯМ В УКРАЇНІПеріод: 2018 рік.
Величина: тис. тонн

	Січ	Лют	Бер	Кві
Бензин	90,5	78,6	84,1	113,1
Дизель	73,6	65,4	71,2	92,5
Пропан, бутан	52,9	48,7	53,1	64,4
	Тра	Чер	Лип	Сер
Бензин	109,8	111,1	116,3	121,3
Дизель	93	93,9	100,5	104,9
Пропан, бутан	70,3	72,9	76,9	78,8
	Вер	Жов	Лис	Гру
Бензин	102,5	107,5	101	90,8
Дизель	94,2	105,7	95	81,2
Пропан, бутан	68,7	73,4	68	64,5

Джерело: Державна служба статистики

СПОЖИВАННЯ НАФТОПРОДУКТІВ
В УКРАЇНІ (БЕЗ НАСЕЛЕННЯ)Період: 2018 рік.
Величина: тис. тонн

	Січ	Лют	Бер	Кві
Бензин	36,7	36,9	37,9	45,4
Дизель	219,4	217,6	234,6	401
Мазут	34	31,2	49,8	17,5
Пропан, бутан	9,1	9,3	10	10,6
	Тра	Чер	Лип	Сер
Бензин	46,4	44,6	47,8	46,6
Дизель	361,5	322,1	419,9	437,7
Мазут	14,3	13,8	12,5	11,3
Пропан, бутан	11,2	10,9	11,7	11,8
	Вер	Жов	Лис	Гру
Бензин	47,4	47,7	44,2	39,5
Дизель	473,3	499,2	392,1	284,9
Мазут	8,6	5,3	6,5	8,6
Пропан, бутан	12,4	13,8	13,1	11,6

Споживання бензинів, дизельного палива та пропану в цілях передбачених населенням сягнуло у 2018 році 3090 тис. тонн. Найбільше на АЗС українцям відпустили бензину - 1226 тис. тонн. Дизелю на заправних станціях придбали у обсязі 1071 тис. тонн, а скраплених пропану і бутану - 792 тис. тонн. Найбільш продуктивним для українських АЗС став серпень, найменш прибутковим для вітчизняних заправних станцій став лютий. Вартість бензинів та дизельного пального у 2018 році активно змінювалась. Найпопулярніший бензин марки А-95 менше всього коштував у березні - 29 грн/л, більше всього у жовтні - 33,16 грн/л.

ВИДОБУТОК НАФТИ
ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИПеріод: 2018 рік
Величина: тис. тонн

Всього	1 511,2
НАК «Нафтогаз України»:	1 472,6
ПАТ «Укргазвидобування»	73,6
ПАТ «Укрнафта»	1 399,0
Інші підприємства:	38,6
СП «Полтавська газонафтова компанія»	28,2
ТОВ «Рожнятівнафта»	0,3
ТОВ «Енерго-сервісна компанія» Еско-Північ»	5,6
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0,2
ТОВ «Нафтогазпромислова геологія»	0,9
ТОВ «Східний геологічний союз»	3,5

У 2018 році видобуток нафти збільшився на 5,3% порівняно з 2017 роком і склав 1511,2 тис. тонн. Підприємства НАК «Нафтогаз України» за минулий рік наростили видобуток нафти на 4,9% (на 68,9 тис. тонн) - до 1 млн 472,6 тис. тонн. «Укрнафта» збільшила видобуток нафти на 5,7% (на 75,7 тис. тонн) - до 1,399 млн тонн. «Укргазвидобування» скоротило видобуток нафти на 8,5% (на 6,8 тис. тонн) - до 73,6 тис. тонн. Інші компанії, що працюють в нафтогазовидобувній сфері в 2018 році збільшили видобуток нафти на 20,6% (на 6,6 тис. тонн) - до 38,6 тис. тонн.

Джерело: Міністерство енергетики і вугільної промисловості

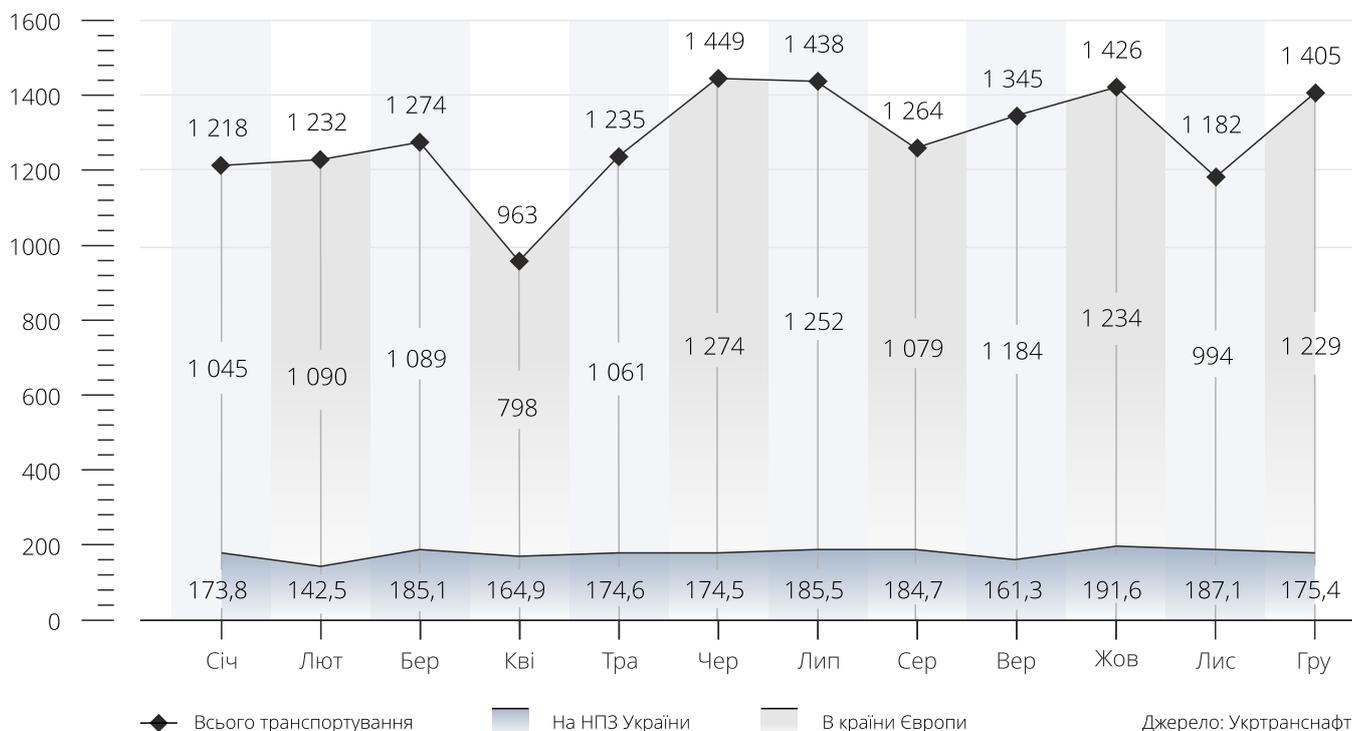

НАФТА

ОБСЯГИ ТРАНСПОРТУВАННЯ НАФТИ НАФТОПРОВОДАМИ УКРАЇНИ

Період: 2018 рік
Величина: тис. тонн

У 2018 році обсяг транспортування нафти нафтопроводами України сягнув 15.4 млн тонн (на 4.3% менше порівняно показником 2017 року). Укртранснафта перекачує нафту лише на українські НПЗ та у напрямку європейських країн. Нафтопереробні заводи у 2018 році отримали на 0.2% більше нафти ніж торік - 2.1 млн тонн. Транзит нафти у країні Європи знизився загалом на 4.3%, до 13. млн тонн. Найменш результативним місяцем з транзиту нафти був квітень, коли обсяг транспортованої нафти склав лише 963 тис. тонн, коли у найрезультативнішому місяці - червні - було транзитовано 1449 тис. тонн нафти.

ДИНАМІКА СПОЖИВАННЯ НАФТОПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ (ВСЬОГО)

Величина: тис. тонн

Річна динаміка загального споживання нафтопродуктів в Україні була стабільною з 2007 по 2013 рік, на рівні близько 10 500 тис. тонн. У 2014 році спожитий обсяг нафтопродуктів різко знизився до 8 800 тис. тонн і тримався цього рівня два роки. У період 2016-2017 років використання нафтопродуктів знову зросло, однак результати минулого 2018 року повернули Україну на рівень споживання навіть нижчий за 2015 рік.

I ТОП-ПОДІЙ 2018 РОКУ В СЕКТОРІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ

Напередодні запуску ринку електроенергії події в секторі електрогенерації розвертались стабільно – так само як і минулого року, більше половини електроенергії в країні виробили атомні електростанції (54,3%), «Центренерго» так само залишається у власності держави, ДТЕК підозрювали у монополії. При цьому регуляторна сфера пережила помітні зміни.

Втрата кворуму та зміна керівництва НКРЕКП. З початку 2018 року в роботі Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, не було стабільності – через кадрову нестабільність виникали постійні ризики втрати кворуму, що заважало функціонуванню регулятора. У травні 2018 термін Дмитра Вовка на посаді голови Нацкомісії закінчився (він подавав заявку на новий конкурс, але вона була відхилена через його недостатній досвід роботи у сфері енергетики – менше 5 років). 6 червня на закритому засіданні НКРЕКП головою Нацкомісії було обрано Оксану Кривенко, яка займала в Комісії посаду заступника директора Департаменту з регулювання відносин у нафтогазовій сфері.

Невдала приватизація «Центренерго». Аукціон з продажу державної частки компанії «Центренерго» (78,3%), який мав відбутись 13 грудня, відмінили за два дні до призначеної дати. На купівлю акцій претендували 5 компаній, 2 з яких були іноземними – грузинська Georgian International Energy Corporation і білоруський «Нафтобітумний завод». Причиною відміни тендеру стала невідповідність претендентів вимогам конкурсу. Стартова ціна державної частки енергогенеруючої компанії склала 5,4 млрд грн. Разом з тим, підписуючи меморандумом з МВФ щодо нового траншу, Україна дала обіцянку продати державну частку в «Центренерго» до середини 2019 року. Три ТЕС «Центренерго» – Зміївська, Трипільська, Вуглегірська – генерують 14% всієї електроенергії в енергобалансі.

Перший атомний енергоблок перейшов на паливо Westinghouse. В Україні в 2018 році з'явився перший атомний енергоблок, який повністю працює на паливі виробництва компанії Westinghouse (виробничі потужності розташовані в Швеції). Першим став енергоблок №3 Південно-Української АЕС. Як відомо, НАЕК «Енергоатом», оператор усіх українських АЕС, активував диверсифікацію палива в 2014 році. І за цей час в активні зони 6 енергоблоків вже завантажили паливо виробництва Westinghouse. 5 з них – у змішаних загрузках (спільне використання збірок від ТВЕЛ і Westinghouse в різних пропорціях).

Крім того, в 2018 році Держінспекція ядерного регулювання продовжила термін експлуатації двох енергоблоків на 20 років – №3 Рівненської АЕС і №4 Запорізької АЕС, щоб зберегти частку атомної генерації в енергобалансі.

Справу щодо монопольного положення ДТЕК закрили. Антимонопольний комітет України (АМКУ) проголосував за закриття справи проти компанії ДТЕК. Згідно з рішенням АМКУ, енергокомпанія не може зловживати монопольним становищем, оскільки ринок електроенергії в Україні є регульованими. Також у відомстві підкреслили, що тепла генерація (70% якої контролює ДТЕК) не є окремим ринком.

Слухання у справі в 2018 році декілька разів переносилося. Розгляд питання про монопольне становище енергохолдингу ДТЕК на ринку електроенергії почався ще в 2015 році. Зокрема розглядалися справи за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції компаніями «ДТЕК Дніпроенерго», «ДТЕК Східенерго» і «ДТЕК Західенерго».

«Укренерго» перейшло під управління Міністерства фінансів. Рішення про передачу компанії в відомство Мінфіну уряд схвалив 14 листопада 2018. Це пояснюється анбандлінгом компанії – так як у Міненерговугілля немає права контролювати і процес виробництва, і процес передачі енергії. У підпорядкуванні Міненерговугілля залишається найбільший виробник електроенергії НАЕК "Енергоатом", тому повноваження по управлінню "Укренерго" вирішили передати в інше міністерство – Мінфін. Впровадженням корпоративної реформи «Укренерго» займався Мінфін, тому і рішення про передачу компанії було прийнято на його користь.

У грудні Міненерго заблокувало план корпоратизації НЕК, в результаті якої компанія має стати приватним акціонерним товариством (ПАТ), 100% акцій якого належать державі.

НКРЕКП зареєструвала 683 постачальники електроенергії для роботи на новому ринку. Для участі в роботі нового ринку електроенергії, який мають запустити в середині 2019, минулого року зареєструвалось 683 компанії. Із них ліцензії видали 226 компаніям. Постачальником «останньої надії» було призначено компанію «Укрінтеренерго». Загалом, у Національній комісії, що здійснює регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг повідомили, що за рік Україна підготувалась до переходу до нових умов електропостачання:

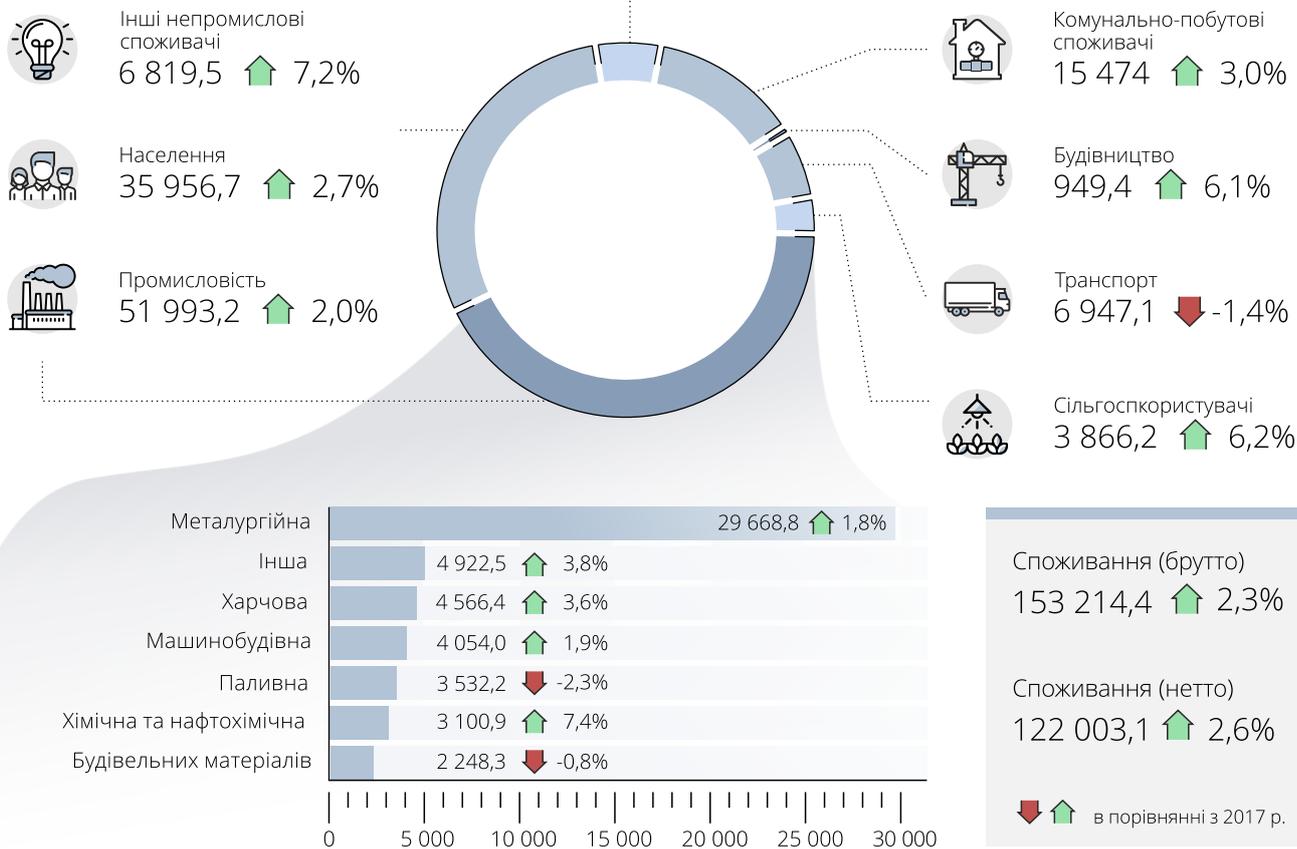
«Наразі вже проведено повне відокремлення діяльності з розподілу електроенергії від діяльності з постачання. Комісія видала ліцензії, встановлені всі тарифи. З упевненістю можемо сказати: ми можемо вступати в новий роздрібний ринок електроенергії», – повідомляла голова Нацкомісії Оксана Кривенко.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

СТРУКТУРА СПОЖИВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В 2018 РОЦІ

Величина: млн кВт·год

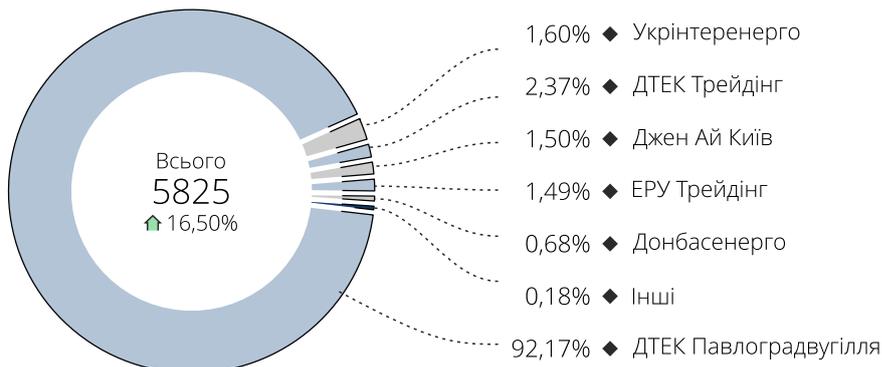

Споживання електроенергії в Україні з урахуванням технологічних втрат у 2018 році склало 153 млрд кВт·г, при річному виробництві 159 млрд кВт·г. У порівнянні з 2017 роком показник бруто-споживання збільшився на 2.3%. Не враховуючи технологічні втрати, обсяг споживання склав 122 млрд кВт·г, що на 2.6% більше споживання у 2017 році. Найбільшим споживачем української електроенергії є вітчизняна промисловість, доля якої у загальній структурі споживання складає 42.6% (51 млрд кВт·г, більше ніж у 2017 на 2%). Серед секторів промисловості найбільше електроенергії потребує металургія, яка спожила 29 млрд кВт·г (+1.8% до 2017 року). Населення у 2018 році спожило на 2.7% більше електроенергії ніж у 2018 - 35 млрд кВт·г, також зросла і доля населення у структурі споживання електроенергії - з 29.4% до 29.5%.

СТРУКТУРА ЕКСПОРТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Період: 2018 рік
Величина: млрд кВт·год

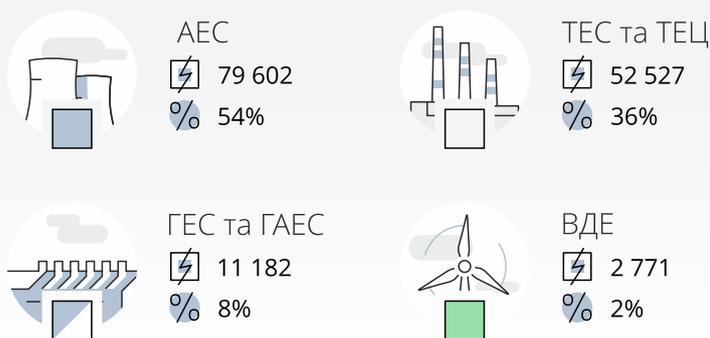
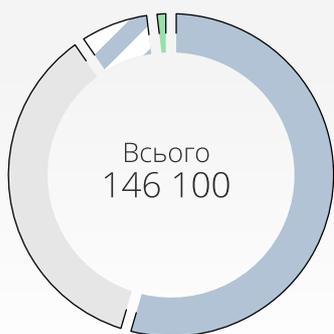
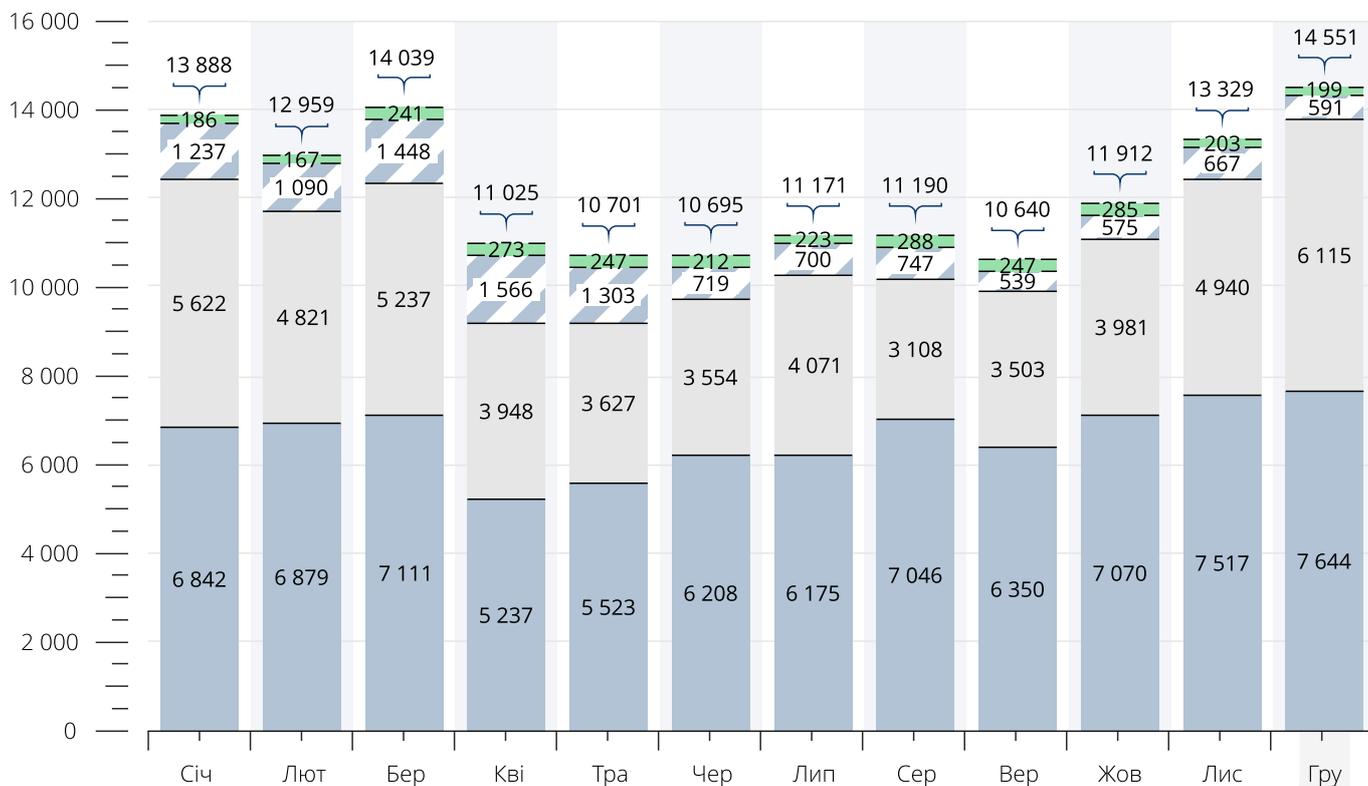
Загальний експорт електроенергії України за 2018 рік склав 5 825 млн кВт·г. За даними Державної фіскальної служби України це коштувало \$331 942 тис. Головним експортером є ДТЕК Павлоградвугілля, на який прийшлося 92,2% від всього експорту е/е країни. Основними напрямками експорту є Угорщина - 57%, Польща - 24% та Молдова - 16%. Також до списку експортерів потрапили ДТЕК Трейдінг, Укрінтеренерго, Джен Ай Київ, ЕРУ Трейдінг, Донбасенерго та інші.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

СТРУКТУРА ВІДПУСКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В ОРЕ

Період: 2018 рік.
Величина: ГВт·год

Джерело: Енергоринок

■ Об'єм генерації

% Доля в структурі

— Всього

Основним виробником електроенергії (е/е) був і залишається НАЕК «Енергоатом», який відпустив 79 млрд 602 млн кВт·г е/е в ОРЕ, що складає 54% в об'ємі всієї е/е. Однак в структурі вартості е/е «Енергоатом» отримав 27% усіх коштів. Теплоелектростанції (ТЕС) і теплоелектроцентралі (ТЕЦ) мають протилежну ситуацію. Сгенерувавши 36% е/е України, отримали 60% грошових надходжень. Гідроелектростанції (ГЕС) та гідроакумулюючі станції (ГАЕС) сумарно відпустили 8% е/е, отримали 5% коштів; ВДЕ - 2% е/е за 8% коштів.

Впродовж року генерація е/е на АЕС знаходилась в межах 5200 - 7640 млн кВт·г, на ТЕС та ТЕЦ: 3100 - 6100 млн кВт·г, ГЕС та ГАЕС: 540 - 1560 млн кВт·г, ВДЕ: 167 - 288 млн кВт·г. Для забезпечення споживачів світлом та теплом, найбільші об'єми генерування е/е спостерігались в періоди січень-березень та листопад-грудень.

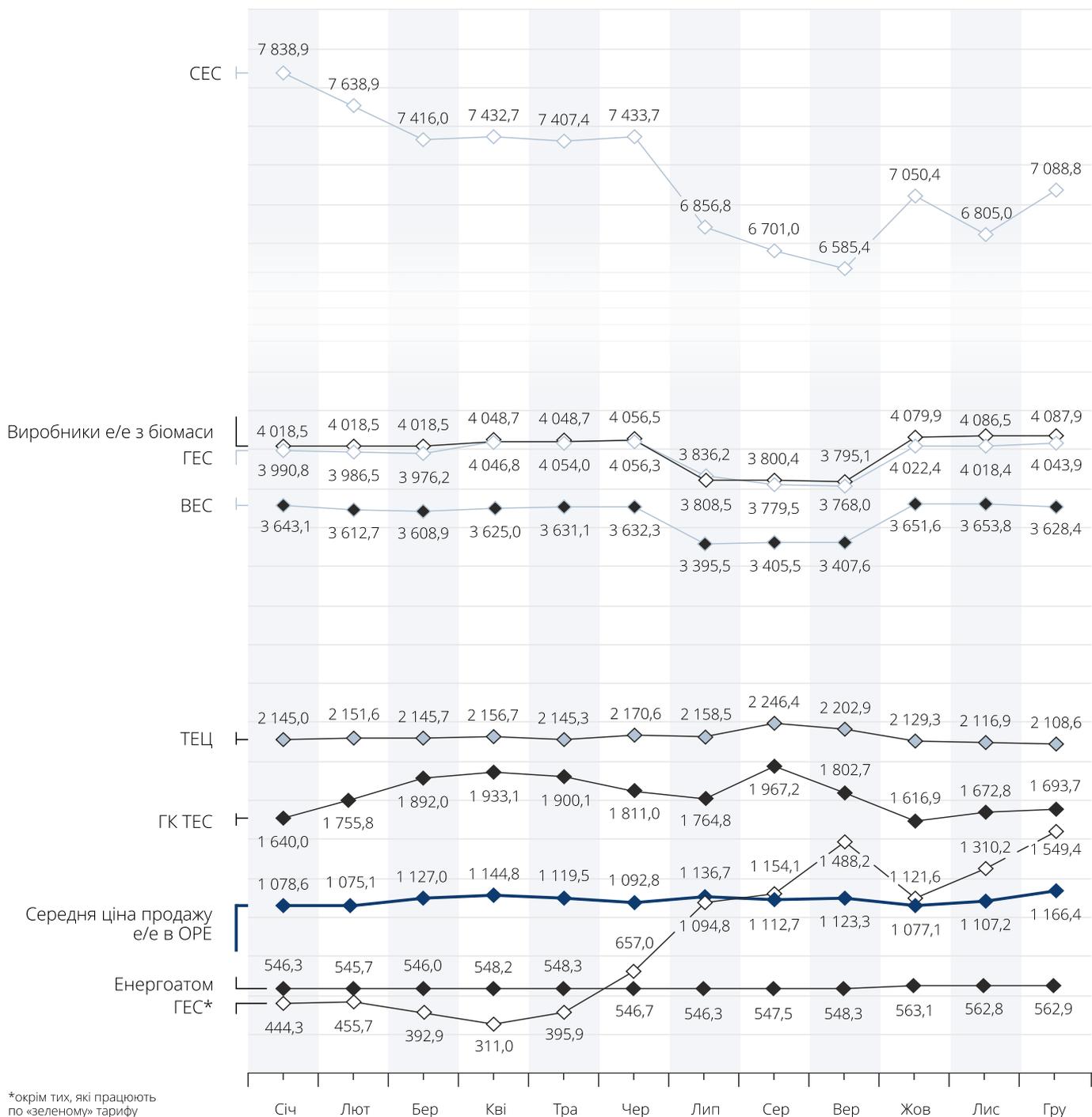

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

СЕРЕДНЯ ЦІНА ПРОДАЖУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇВ ОРЕ

Період: 2018 рік.
Величина: грн/МВт•год

Джерело: Енергоринок

*окрім тих, які працюють по «зеленому» тарифу

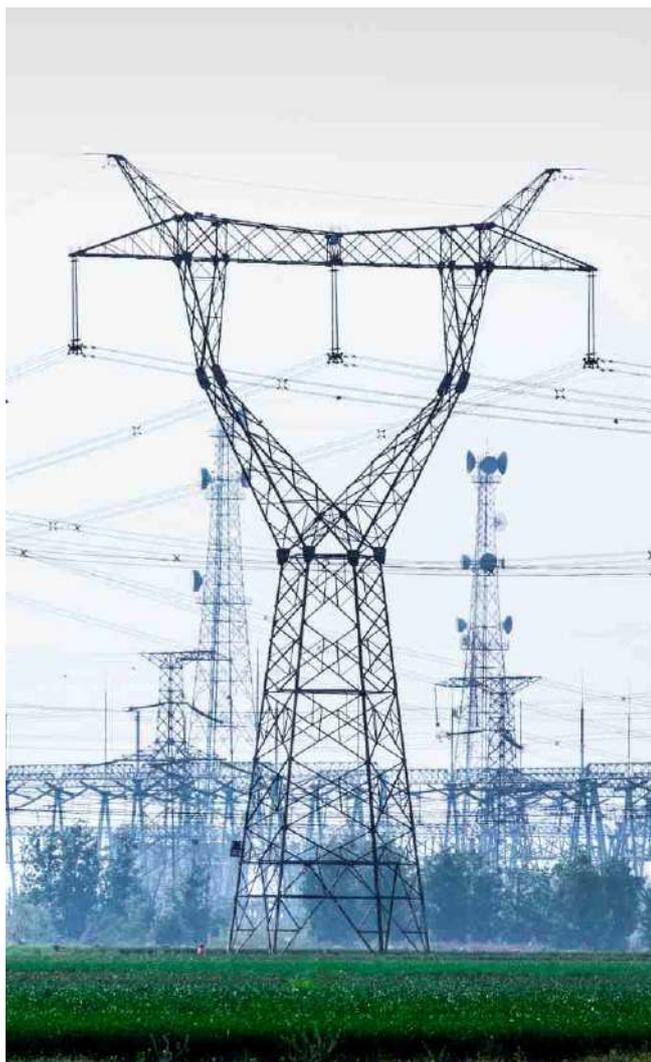
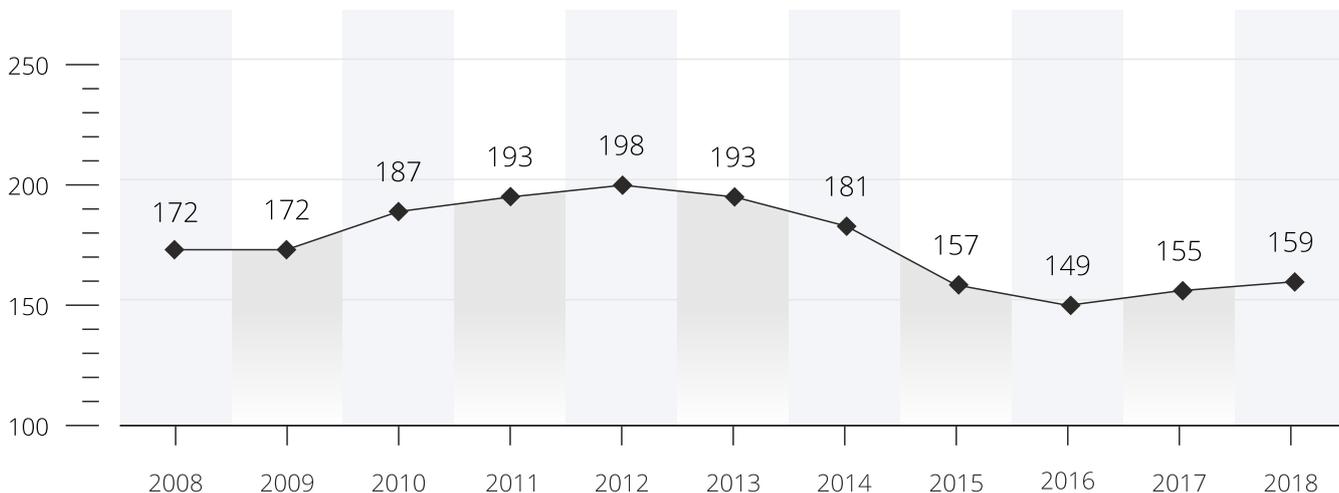
Згідно даних ДП «Енергоринок» за підсумками 2018 року середня ціна продажу виробниками електроенергії (е/е) в об'єднаній ринку електроенергії (ОРЕ) склала 1113,43 грн/МВт•г. В порівнянні з 2017 роком це на 15,8% більше, або на 152,33 грн/МВт•г. В цілому за минулий рік найдорожчою стала е/е від виробників, працюючих по «зеленому» тарифу - 4989,43 грн/МВт•г. На 2 та 3 місці - ТЕЦ та ТЕС відповідно, 2156,46 та 1787,5 грн/МВт•г. Попри те, що гідроелектростанції (ГЕС) є одним з найдешевших джерел е/е, протягом 2018 року їх ціна зросла з 444,31 грн/МВт•г до 1549,42 грн/МВт•г або на 249%.

 ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

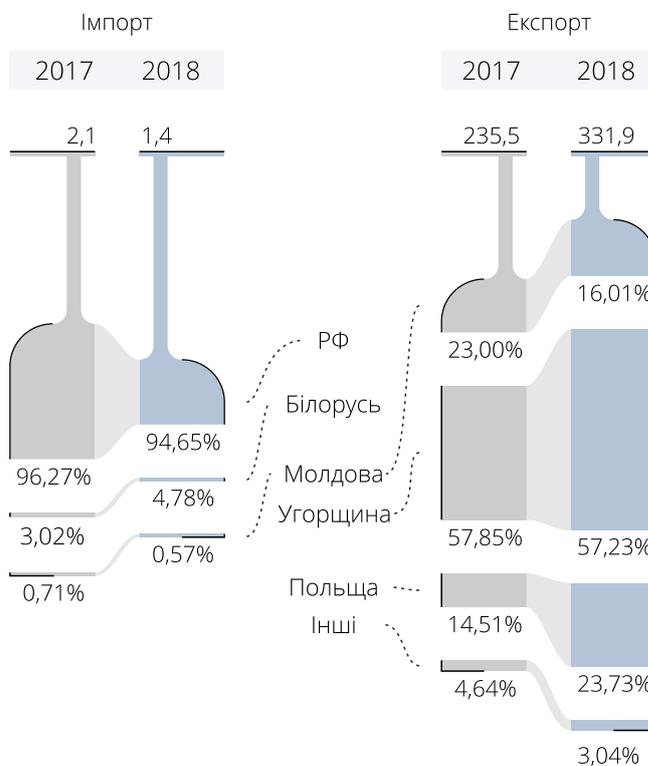
ДИНАМІКА ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

Величина: млрд кВт·год

ІМПОРТ ТА ЕКСПОРТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

тис. дол

Джерело: ДФС

